

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan zvečer, izvenredni nedelje in prazniki.

Izdati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vin., za uradne razglase 60 vin., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1 „	7—	1 „	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Pred volitvami.

Od Narodnega večja do danes se je politične prilike v naši kraljevini v toliko pojasnile, da imamo prirejeno vsaj ogrado jedinstvene Jugoslavije. Pri tem ustvarjanju javnega mnenja so se duhovi ločili v toliko, da se vsaj v velikih obrisih videti, v kakšnih smerih naj se odloči narod pri volitvah. Videti je obenem nujnost in veliko politično potrebo, da se volitve čim prej izvrše.

Dogodi zadnjega časa kažejo dovolj jasno, da nimajo vse stranke enako resnega pojma o državi, o nujnosti ljudskih potreb in o izvrševanju dobre uprave. Dogodki in pisava raznih listov v zadnjih dneh pa dokazujejo, da nimajo vse stranke enako resnega poimovanja o velikanski nevarnosti, ki nam je pretela ves čas pariške konference od zunaj, kar se je posebno jasno pokazalo ob saintgermainski pogodbi, ki je nismo podpisali, in ob reškem dogodku, ki je neposredno sledil tej pogodbi in ob katerem smo zaslužili nevarnost, da se Francija in Anglija sporazumeta z Italijo, ki je, kar je čisto jasno, morala vedeti za d'Annunzijske puč in ga podpirala.

Begunci iz Gorice in Trsta, begunci iz Istre, legijonarji v celi kraljevini in akademiki ter vsa Dalmacija so dvignili svoj svarilni glas in svoj poziv na vse stranke. Demokrati se temu pozivu pridružujemo iz vsega srca in ponavljamo, da hočemo makar z žrtvovanjem svoje stranke sodelovati pri čim hitrejši notranji konsolidaciji naše kraljevine, utrditvi njenega ugleda na zunaj in pri ohranitvi neodrešenega dela za narodno celoto.

O tej glavni nalogi vse Jugoslavije se naj sedaj izrazi ljudstvo. Že dolgo kličemo po volitvah. Odkar so radikalci frivolno izvalili krizo koncentracijske vlade in nas prisilili, da smo mesec dni vladali sami, nam je ostalo jasno, da ni bila pravilna prvotna formula, ki so jo sprejele vse stranke in po kateri naj bi se čakalo z volitvami šest mesecev po ureditvi mej. Sabotaža parlamenta in glasovanje proti ljudskim potrebam, kakor so to izvajali srbski radikali, slovenski klerikalci in hrvatski konservativci, je končno do dobra pokazalo, da se mora poklicati narod že sedaj k volitvam, da končno loči dobro in slabo in da sam manifestira, da mu je dovolj odlašanja in dovolj neurejene uprave ter da hoče biti na znotraj enoten in na zunaj trden.

Neposredne ljudske potrebe so ostale iste, kakor pred mesecem. Toliko so dosegli ti zagriženi strankarji s svojim sabotiranjem parlamenta, da še danes nimamo znižanih carin in da zato draginja še vedno raste, mesto da bi padla. V enem mesecu svojega dela je demokratska vlada vsaj toliko dosegla, da je sklenila kompenzacijske pogodbe z Av-

strijo, Poljsko in Češko in zagotovila našemu poljedelcu, da spravi svoje pridelke v denar in naši industriji, da dobi potrebne stroje, surovine in izdelke od zunaj. Blagoslov tega dela se bo poznal v bodočih mesecih in bi se poznal že danes, če ne bi bila opozicija nadaljevala krize, kakor jo je počela. Stavljala je samo osebne pogoje in ko so bili vsi sprejeti, je vendar razbila sporazum v trenutku ko je morala naša delegacija odkloniti podpis z Avstrijo, če ni hotela v najvažnejših panogah gospodarskega in političnega državnega interesa izročiti naše suverenosti in samoodločbe v roke tujcem.

Tako so ostale nujne ljudske potrebe odložene in program nove vlade je, da se čimprej likvidirajo zunanje politična vprašanja, najprej mir z Avstrijo, da moremo koncentrirati vse svoje delo proti Italiji za rešitev neodrešene domovine, da se istočasno uredi nevezdržna notranjopolitična razdrapanost ter da pridemo do parlamenta, ki bo izraz narodove volje in najvažnejši narodov politični instrument. Nove in žive politične sile, ki se danes javljajo le v nezadovoljstvu z obstoječim, bodo stopile v akcijo in obračunale z vsemi onimi, ki stavljajo stranko nad narod. Demokraciji se teh volitev ne bojimo, nasprotno jih zahtevamo čimprej in naš pogoj za vstop v koncentracijsko vlado je, da se te volitve čimprej izvrše, ker vidimo, da je to edini način, da izvojimo zmago svojim načelom in da porabimo vse svoje sile za zgradbo velike jedinstvene Jugoslavije, koje narod je zadovoljen v delu.

Svoje organizacije pozivljamo na delo. V svesti si moramo biti vsi, da nosimo mi glavno breme dela za narod in državo in da moramo v tem delu združiti vse, kar je v Jugoslaviji najboljšega.

Koroško perilo.

Za ugodno rešitev koroškega vprašanja je treba zastaviti na vseh mestih najboljše moči. Toliko neprijetnejše vplivajo napake, za katerih odstranitev se ne potegne energična in krepka roka niti potem, ko so se pokazale. — Čitate in čule so se ostre kritike o posnemanju barbarskih Nemcev v trdem postopanju s talci, ki sedé, osebno nedolžni, že mesece na državne stroške v zaporih. — Prav tako je jasno, da politično interniranje različnih brez pozitivnih dokazov osumljenih koroških ljudi vzbuja v manj zavednih širokih ljudskih plasteh nezupiranje v pravičnost in moč vladnega sistema in videli smo pri razumnih ljudeh jako značilen po-

smeh, ko se je govorilo o raznih sekvestracijah imetja in v ta posel postavljenih organih.

O tem torej, ako so taki koraki v načelu umestni in ako v svojih posledicah prej ne škodujejo kakor koristijo, bi se dalo — na dolgo in široko razpravljati, da-si je strogo in najstrožje postopanje tja do eventualne politične persekucije v gotovih slučajih na primer vspricho vpornosti posameznikov ali posameznih skupin, povsem umestno in potrebno sredstvo.

Protiviti se pa moramo tistemu nepostavni postopanju, s katerim neodgovorni nerodni ali nepošteni organi ta že načeloma dvomljiva vprašanja rešujejo. — Orožje tajne vladne moči je, kakor smo sami prebriskali poskusili, ne le silno ampak tudi nevarno in dvorezno. Ne more in ne sme se torej izročiti poljubnim neodgovornim kandidatom v roke. Na Koroškem je pritikal na čelo posebni civilni stranski upravi — ako je že morala biti! — preizkušen in energičen, vendar pa tudi previden mož. Dobrohoten altruist, naj si bo še tak poštenjak, je v večni nevarnosti, da zgubi samostojen pregled in podleže raznim vplivom. In ti vplivi se kažejo v raznih že posamezniku znanih slučajih na način, ki postaja nevaren splošnosti in opravičuje svarilo pred nadaljnjim zlorabo s starim: caveant consules.

Kaj naj rečemo n. pr. k samovoljnosti takega zares nepoklicanega »vladnega« organa ali »komisarija« (faktično je čisto navaden nastavljenec posebne izven zakona ad hoc sestavljene komisije), ki pusti v trgu Z. privatnega uradnika Nemca W. na svojo odgovornost brez vsakega pismenega ukaza pristojne oblasti aretirati in na njemu neznanu mestu v Ljubljano na državne stroške prepeljati, da si ima ta Nemec pravilno uraden ukaz okr. glavarstva v V. v rokah, glasom katerega se ima v par dneh izseliti v Nemško Avstrijo. V rednih pravnih razmerah bi spadal ta nastavljenec na obtožno klop. Gotovo pa taka nezakonitost ne vpliva ugodno na pravni čut in na mišljenje domačega politično še vedno preplašenega in nezaupljivega prebivalstva.

Znanega in vplivnega lesnega industrijalca P. je prav isti organ, od dveh ali treh oseb več ali manj nauhujskan, do skrajnosti preganjal in igral »preiskovalnega sodnika«, ne da bi poprašal v stvari najvažnejše

funkcionarjev ali zaslišal le enega »obdolženčevih« ljudi, P., član stare slovenske rodbine v L., ki se je bil takoj z vsemi svojimi uslužbenci odločno izjavil za Jugoslavijo, je bil s tem postopanjem prisiljen kratko in malo zahtevati zakonito kazensko postopanje. Vključ temu pa mu je tajna sila tega političnega organa in njega prijateljev še vedno za petami ter hoče in hoče po nezakonitih stranskih poteh izsiliti politično internacijo ali vsaj konfiscacijo preganjenca. — Kaj je tem ljudem in temu organu na tem, da se dožene od pristojne sodne oblasti resnica in pravica! Ko bo usodepolno delo končano kakor je bilo končano drugje izmuznili se bodo drugi, on se bo pa ponudil v službo Beogradu in še ponosen bo na svoj »prispevek« h koroškemu plebiscitu.

Vprašamo pa g. predsednika koroške komisije, je li ta skrajno naduti njen organ P. res identičen, kakor se govori, z I. P., ki je bil l. 1916 od okrožnega sodišča v Mariboru obsojen radi hudodelstva goljufije v teško ječo, pred javnostjo v Ljubljani pa ožigosan radi ponesiverjen? In ako je to res, kako more z odličnimi zaupniki vred prezreti takega »kozla« v koroškem zelniku, vlada pa držati takega človeka le en teden na tako kočljivem mestu — z uradnimi štampiljami v žepu.

Ali ve dalje g. predsednik komisije, kaj delajo različni sekvestri, ki so bili — po mnenju pravnikov od nepoklicane oblasti in postavno nepoklicanih organov! — postavljeni? Ali je ostalo morda prikriti komisiji in vladi, da so nekateri teh »sekvestrov« čutili kot svojo prvo dolžnost, oškodovati lastnike sekvestriranega imetja za velike, da, ogromne svote, državo pa prikrajšati s tem v njenem davčnem dohodku?

Kaj je takemu »sekvestru« prodati vagon ali tudi stotine vagonov jelovine židovski trditi pod ceno brez dovoljenja dosedanjega lastnika, kakor je to napravil sekvester T. ali od njega nepostavno nastavljeni poslovodja St.! — Gotovim ljudem zadostuje, da morejo ustreči svoji lastni samopašnosti in se vražje malo zmenijo za postavne predpise. — Reverzna stran pa je, kaj pravijo k temu ne samo oškodovanci, ampak prebivalstvo sploh, ki vendar ni slepo ter ve in lahko izprevidi, kam vodijo taki »sekvestri« računi. Že splošno nadzorstvo (naredba 30. decembra 1918), še bolj pa »sekvestracija« (naredba 30. aprila 1919) posega globoko v temeljno državljansko

pravico o nedotakljivosti lastninske pravice. — Ako noče vlada sama posredno gojiti boljševiskega duha v gotovih slojih prebivalstva, je treba vsako omejitev lastninske pravice nasloniti strogo na izdane in objavljene naredbe in vzdržati se vsakega prekoračenja postavnega okvira. Ne gre torej odločilne faktorje o takih usodepolnih določbah poljubno izven zakona določati, še manj pa je mogoče, izvrševanje takih posebnih pravic prepustiti neodgovornim in postavno nepoklicanim elementom, kateri dostikrat ne iščejo koristi države, ampak skrbijo za svoj žep in za ogromne račune ter delajo s sekvestriranim imetjem — brez zaslišanja lastnika! — kakor s svojo lastnino.

Dostavljamo samo še očito govorico prebivalstva severno Karavank o kazenskih aferah enega teh organov in bi bila dolžnost komisije, da se je pobrigala vsaj nekoliko za preteklost različnih kandidatov, predno jih je izbrala in nastavila. — Komisija sama je po svojih članih oškodovancem za škodo k večjemu osebno pred sodiščem odgovorna. Za odgovorne vladne kroge pa nastane vprašanje, kako vplivajo taki dogodki na mišljenje prebivalstva. — Mnenja smo, da bi naglo in hitro pometenje in odstranjenje takih elementov ozračje le očistilo in vrnilo prebivalstvu vsaj to zaupanje, da se napake, če tudi zagrešene, radovoljno popravijo!

Neomenjeno pa ne sme ostati pri tem politično glavna točka gerentstva trške občine Železna kapla. Gerent v Železni kapli je še vedno Friderik Drobnic alias Drobnitsch, ne liberal, ne demokrat, ne socialist, ne klerikalec ampak po starih svojih simpatijah nemškutar, frankfurtovec in do konca Avstrije vesten »Südmärkovec«. V Ž. to vrabci na strehi čivkajo, pa tudi dokumenti to izkazujejo. Kdo drži torej tega moža in kdo vodi za nos poklicano ljubljansko vlado glede njegovih narodno-moralnih kvalitiet?

Posameznih grehov ne bomo naštevati, gotovo pa mora demoralizovati koroško prebivalstvo v okraju, ako vidi pod vlado SHS na čelu glavne trške občine brez sosveta in brez prisodnikov (dasi so za namen odlični možje v Ž. na razpolago!) človeka nedomačina in renegata, ki ga nobena narodno poštena stran ne uvaža?

Tak človek, ki se je znal, dasi že enkrat od vojaške oblasti odstavljen,

LISTEK.

A. M.

Po slovenski Koroški.

Popotni zapiski.

(Dolje.)

Hodiškemu jezeru sicer manjkajo planine, je pa vendarle dokaj priključljivo med gozdnatimi, okroglimi kopami. Da pa nima nikakih vil ter kopališčnih naprav, temu je brez dvoma vzrok neenaka konkurenca — to je bližina Vrbskega jezera, od katerega je oddaljeno le dobre pol ure, — in pa oddaljenost od železnice. To pa bi se v novem položaju utegnlo spremeniti.

Ob Vrbskem jezeru se je razvil tujski promet dozdaj pred vsem na severnem obrežju. Vrba in Poreče z okroglo po 4500 gostov na leto sta bili središči letoviščarjev. Zanimivo je vprašanje, kako bi se obnesla južna stran jezera v tem oziru, ako bi glasovali pas B s severnim obrežjem ne maral k nam. Res je sicer, da je severna stran v splošnem bolj položna, dočim se na južni obrežje večkrat zelo strmo spušča v jezero, ali vendar je na premnogi

točkah dostop do jezera popolnoma ugoden in prostora za vile ter kopališčne naprave več kot dovolj. Sicer se pa že zdaj domala skozi ob južni obali vrste posamezne vile, katerih lega z gostim gozdom v ozadju po moji sodbi na vsak način vzdrži primero z nasprotnim obrežjem, ki se ima morda za svojo dosedanje vlogo zahvaliti predvsem priročni železnici. Zdi se mi torej, da ni dvoma, da se bo znanprej ne majhno število letoviščarjev bodisi iz Koroške, kakor iz ostale Jugoslavije želelo poslužiti klimatične zdravilne moči Vrbskega jezera. V tem slučaju se bodo povzdignili kraji, ki so posebno pripravi za primerna podjetja, pred vsem Ribnica, dalje Otok. (ki je v resnici le polotok), Dole. Seveda bo potrebna železnica, bodisi proti Vetrinju ali kje mimo Škofič proti Št. Jakobu.

Klopinjsko jezero kaže komaj prve začetke letoviščnih podjetij; utegne pa se v bodočnosti močno povzdigniti. Gotovo je, da se bo razvil eden izmed krajev velikovškega okraja v večje upravno središče, ako nam ostane le pas A. Klopinjsko jezero bo pri tem gotovo pridobilo kot priljubljena izletna točka, pa tudi kot

letovišče, zlasti če bo pritegnilo nase tudi obisk iz sosedne Štajerske.

Kako bi bili zadovoljni ljubljanci, ako bi bila narava malo bolj ekonomsko porazdelila takale jezera, tako da bi postala ljublj. okolica na koroški račun deležna malega daru. Eno ali makar dve, tri ure od Ljubljane eno Hodiško jezero, — to bi bilo veselja za slovensko metropolo!

Na splošno pa kaže Gorenjska bolj planinski značaj ko Koroška. Kakor hitro se malo oddaljijo od Karavank, pa te popolnoma prevzame ta drobni svet, valoviti nizki grički, gozdne kope, s pisanimi skupinami njiv prepasana pobočja, vmes pa krasna, rodovitna polja po ravninah, prepletajočih vse dele dežele. Na Gorenjskem imaš vtis, da so planine na vseh straneh, tu pa te pozdravljajo vendarle le od juga. Med najlepše dele naše Koroške pa bi poleg Roža prav gotovo šteli tudi prijazno grabštajnsko pokrajino, kakor tudi ljubko okrožje grebinskega kota, oziroma celo velikovško okolico sploh. Prijazna pokrajina te v gotovi meri spominja na ljubkost Slovenskih goric. Drugod, kakor na pr. med Dravo in Vrbskim jezerom,

pa se spomniš na zapadni del Dolenskega, na okolico Velikih Lašč, Dobrepolja, kjer se tudi ob nepravilno razvitih dolinah vrste višje gorl široki, valoviti hrbti.

Na nešteti krajih te iznenadijo močvirne ravnine, blizu Tinj pridobivajo celo šoto, za katero pa nisem mogel zaslediti drugega naziva ko »torf«: besede »šota« nisem mogel doznati v nobenem slučaju. Šota pa je videti slabše kakovosti ko na ljubljanskem barju.

Pri Žitari vasi te iznenadijo vinogradi na južnem pobočju tamkajšnjih gričev. Če se ne motim, pa je to edini vinorodni kraj cele Koroške, zaslužji torej sloves koroškega Melnika. Kako je glede kislobe tega vina, to je seveda drugo vprašanje.

IV.

Značaj Koroške se mi nikakor ne zdi tako pasiven in mehak, kakor se navadno govori. Pričakovati je, da se bodo Korošci zelo aktivno udeleževali našega kulturnega in splošnega življenja, kakor hitro izgine sedanja nemška rja, kakor hitro se užije v nov položaj in se začutijo gospodarje v svoji deželi.

Glede zunanjih posebnosti koroške vasi in nje prebivalstva opaziš, da prevladujejo z deščicami krite strehe. Redki so kozolci; skoro da jih nisem opazil deset na vsem potu. Snopje postavljajo kar na njivah v male kope, deteljo pa zlože v ostrvi, to je ob precej dolgem kolu z malimi rogovi ter jih puste zataknjene na polju. Premišljeval sem, katera metoda je koristnejša, ali kranjska s kozolci ali ta. Na prvi pogled se mi je zdel koroški način manj varčen, bolj kromeden, toda priznati je treba, da se tudi pri prekladanju, skladanju v kozolec in pozneje v skedenj mnogo zrnja otrese. Ali je med vzroki tudi klimatični moment, ker pade po Koroškem manj dežja ko onstran Karavank? Ali se kaže v tem kratkoma vpliv sosedov?

Da imajo koroške kmetice pri delu na polju slamnike na glavi, je sicer praktično, pa kljub temu menda vendarle predvsem posledica tujega, nemškega vpliva. Da pa nosijo pod slamnikom tudi še robec ali ruto čez glavo, se menda že težje imenuje praktično, še manj pa lepo.

(Konec prihodnj.)

topet preriti do gerentstva, naj vodi
ag. 2. do plebiscita?!

Merodajni krogi naj si ogledajo
nekoliko rečne v koroški lokalni
organizaciji in njene lokalne spletke.
Uverjeni smo, da bode potrebna mar-
saka temeljita remedura in perso-
nalibus, ki se naj izvrši še pred dva-
najsto uro. To, kar bode pa koroške-
mu vprašanju najbolj koristilo, je
pravično in stvarno razmotri-
vanje vsake zadeve. S tem se dajo
pridobiti tudi omahljivci in celo ne-
zvesti elementi, za gerente jih pa —
vsaj brez daljše in odkrite pokore —
vendar ni treba postavljati! Pa brez
zamere na koroški strani.

XXX. redna velika skupščina „Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“.

(Konec.)

Blagajnik poroča sledeče:

Poročilo moje o denarnem prometu
leta 1918. ni nič kaj razveseljivo, še manj
pa zadovoljivo, kajti posneli bode iz
predložene bilance, da se je družbena imo-
vina v preteklem letu zmanjšala za okrog-
lih 41.066 kron in tedaj za 16.000 kron
več nego leta 1917. Našim podružnicam na
čas moramo sicer pripomniti, da so v pre-
teklem letu krepko delovale, ter prispevale
družbi okroglo 115.000 kron, tedaj okroglo
za 59.000 kron več nego leta 1917.

Vsi dohodki so znašali 252.000 kron
okroglo leta 1917. pa 183.000 »

tedaj so se zvišali okroglo za 69.000 kron

V tej meri pa so se pomnožili tudi
družbeni izdatki, kateri so 283.000 kron
okroglo leta 1917. pa 188.000 »

tedaj za 95.000 kron
več nego leta 1917.

Treba je bilo v prvi meri podpreti na-
še učiteljstvo, katero ob ogromni dragini
ni moglo izhajati s svojimi dohodki. Druž-
ba jim je tedaj po možnosti in po stanju
svojih financ zboljšala gnetni položaj.

Zato so pa bili družbeni dohodki neza-
dostni in je morala družba seči na svojo
glavnico, in to je povod, da se je družbena
glavnica zmanjšala za 41.066 kron.

Naš obrobni sklad se je pomnožil za
priliko 12.719 K in znaša sedaj 251.086 K.
Od prijavljenih prispevkov k obrob-
nemu skladu pa še sedaj več nego 10.000 K
ni vplačanih. Kakor lani, prosim znova do-
učnike, da se spomnijo svoje zaveze in
jim preje vplačajo predpisane deleže.

Zbirka časnikov je znašala 27.926 K
87 vin, od katerih je pa »Slovenski Narod«
sam izkazal in družbi izročil 27.653 K 87 v.
Vsem, kateri so družbo podpirali v pre-
teklem letu, naj bo iskrena zahvala iz tega
mesta izrečena.

Ce pa je bilo družbeno denarno stanje
lansko leto nepopolno, je pa postalo v
prvi polovici tega leta naravnost obupno.
Dovolite mi, častiti skupščiniki, da
Vas seznanim z nastopnimi številkami:

Družbeni dohodki so znašali meseca
aprila t. l. 6.072 K 12 v
maja 5.250 » 35 »
junija 9.370 » 13 »
julija 16.800 » 19 »

Skupaj 37.492 K 79 v

Stroški pa so znašali:

meseca aprila 24.806 K 33 v
maja 20.386 » 28 »
junija 28.144 » 49 »
julija 36.227 » 68 »

Skupaj 109.564 K 78 v

Prilagoditve je tedaj v vseh štirih

mesecih 72.071 K 99 vin.

Ker je družbena glavnica precej usah-
nila, družbi pa ne kaže pri sedanjih vredno-
sti denarja najemati posojila na hiše, pečal
se je odbor pri neki seji z vprašanjem, bi
li ne kazalo, najeti si pri kakem denarnem
zavodu za tekoče družbene potrebe kredita
do zneska 100.000 kron. Ali bi ne bilo to
slabo spričevalo naše narodne propulsijske
ako bi se morala družba v tridesetem letu
svojega delovanja zopet zatekati k denar-
nim zavodom, da more zadostiti svoji vzvi-
šeni nalogi?

Ne vem si razložiti, zakaj je začelo
pešati v slovenskem obstojnosti zanimanje
za našo družbo, ki je bila doslej ljubljena
našega naroda.

Mogoče je to zakrivilo napačno tolma-
čenje družbenega temelja, ko so se naše
politične razmere temeljito spremenile, ali
pa celo mnenje, da je družbeno delovanje v
Jugoslaviji postalo nepotrebno.

Družba je danes bolj potrebna, kakor
je bila kdaj. Res je, da bo družba povsem
razbremenjena na Štajerskem, Koroškem in
Kranjskem. Kaj pa bo z našimi Primorci in
z našimi manjšinami, ki bodo tuju pri-
solene?

Se niso določene naše meje, vemo
pa, da jih bodo naši stari sovrazi skušali
po možnosti skriti in jih bodo tudi skrhali.
Ali naj prepustimo naše primorske
brate njih usodi, ali jih naj pustimo pogrez-
niti v laškem morju?

Ali se Vam ni ne smili naša sloven-
ska deca, ki so jo odtrgali naši sovrazi od
prsi dočete in skrbne matere?

Ce bo družba razbremenjena na Šta-
jerskem in Koroškem, bo morala vse svoje
delovanje urediti tako, da bodo imeli od
istega največje korist naši primorski bratje
in sestre, kateri zaupljivo gledajo na Vas
in pričakujejo od Vas podpore in rešitve, in
pa naše narodne manjšine. V očigled tem
razmeram se pa morajo dohodki družbe po-
dvojiti in potrojiti, ali hoče nadalje de-
lovati.

Ce pa pride čas, da družba ne bo več
potrebna, poklonila bo vse svoje imetje
domu na oltar.

Potrebno se mi je zdelo, opozoriti
Vas na te denarne neprilike družbine, upa-
joč, da jih bodele uvaževali ter družbi pri-
pomogli, da bo mogla še nadalje delovati
v prid in blagor naše domovine. Zato Vas
na končno iskreno prosim: Ne zabite Dru-
žbe sv. Cirila in Metoda!

Dr. Vladimir Ravnhar poroča v
imenu nadzorstva, da so se računji pre-
gledali in našli v popolnem redu. Pred-
laga vsled tega, da se da odbor abso-
lutorij za preteklo poslovno leto. Ugo-
tovi, da so družbine finance v tekočem
letu znatno poslabšale. Ne le da so se

dohodki precej zmanjšali, marveč padla
je tudi družbina glavnica za 41.000 K.
Družbo čaka danes še ravno tako
ogromno delo kot pred enim letom.
Treba bo skrbeti, da se otnoje narodne
smrti bratje in sestre v zased. ozemlju
bodisi v Primorju ali Zilj. dolini. Ravno-
tako nas čaka veliko delo v naši državi
sami, kjer nam je sovražnik ponemčil
ali pomadžaril cele vase, ki so bile še
pred nedavnim časom narodne. Zato
se je treba, da se viri družbenih do-
hodkov zopet poživijo.

Iz vodstva so izstopili po § 16
družbenih pravil sledeči gg. Ivan Kej-
žar, dr. Josip Klepec, Matija Prosekar
in dr. Fran Voglar. Na mesto njih se
izvolijo za dobo dveh let v družbino
vodstvo gg. okr. glavar dr. Vodopivec,
zdravnik dr. Dereani, inženir Mačkov-
šek in prof. Voglar.

V ostalem ostanje v odboru des-
danti odborniki gg. Andrej Senekovič,
dr. Jos. Abram, Fran Črnogor, dr. Aloj-
zij Franko, Aleksander Hudovernik, dr.
Ivan Tavčar, Franja dr. Tavčarjeva,
I. Vrhovnik; v nadzorstvu gg.: dr. An-
ton Božič, Mate Kante, Karol Mahkota,
dr. Vladimir Ravnhar, Matija Rode; v
razsodništvu gg.: dr. Fran Rosina, Ma-
tija Marjček, Fran Pahernik, dr. Fran
Tekavčič, dr. Karel Triller.

Skupščina izreče na predlog prvo-
mestnika, g. Senekoviča, zahvalo do-
sedanjemu zastopniku Koroške, g. Pro-
sekarju, za njegovo neumorno in po-
žrtvovalno delovanje v prid družbi.

K zadnji točki dnevnega reda »slu-
čajnosti« se oglasijo nekateri skupšči-
nari s predlogi, ki merijo na zvišanje
članarine in poučevanje ljudstva potom
časopisja, da je družbino delo še vedno
enako važno in veliko kot nekdaj. Prvo-
mestnik omenja, da je višina čla-
narine določena v pravilih, ki bi jih bilo
treba izpremeniti, ako bi se hotelo čla-
narina zvišati. Pozove navzroč, naj ljud-
stvu pojasni potrebo nadaljnjega delo-
vanja družbe in zaključ skupščino.

Stališče spodnještajerskega okrožja

v zadevi vojno - posojilnega dolga biv-
še kronovine Štajerske in glede zadol-
žitve javnih korporacij spodnještajer-
skih potom bivšega deželnega odbora
štajerskem pri komunalnem kreditnem
zavodu v Gradcu.

(Nota predsednika likvida-
cijske komisije za Štajer-
sko poslanca dr. Kukovca
na nemško deželno vlado v
Gradcu.)

Zastopniki okrajnih zastopov spod-
nještaj. sodn. okrajev Brežice, Sevnica,
Laško, Kočje, Šmarje, Rogatec, Ptui,
Ormož, Ljutomer, Gornja Radgona, St.
Lenard, Maribor, Marnberg, Slov. Grad-
ec, Soštani, Konjice, Slov. Bistrica,
Celje, Vransko in Gornji grad in občin,
ki so obsežene v teh okrajih so zavzele
soglasno sledeče stališče poročilo pred-
sednika likvidacijske komisije dr. Ku-
kovca glede skupnih dolgov bivše kro-
novine Štajerske in glede dolgov na
avstrijskem vojnem posojilu, s katerim
mi je bivši štajerski deželni odbor pro-
tipostavno obremenil imenovane okraj-
ne zastope in občine pri svojem v to
svrhu ustanovljenem komunalnem kre-
ditnem zavodu v Gradcu. Po § 20 štaj.
dež. r. z dne 26. febr. 1861 st. 20. d. z.
je potreben sklep deželnega zbora za
obremenitev dežele s kreditnimi opera-
cijami in ima deželni odbor po § 26 vo-
diti je navadne tekoče upravne posle.
Po § 81 zakona o okrajnih zastopih z
dne 14. junija 1866 st. 19 dež. z. se sme
obremeniti okraj le vsled sklepa volje-
nega okrajnega odbora za nune svrhe
lastnega okoliša po pritrditvi deželnega
odbora kot nadzorovalne oblasti in je
za obremenitev občin merodajen ob-
činski red v smislu zakona 2. maja 1864
št. 5 dež. z. zlasti §§ 34 in 75 ter je
obremenitev odvisna od odobritve de-
želnega odbora. Dolžnost deželnega
odbora je prepovedati protizakonito
obremenitev. Niti bivša kronovina Šta-
jerska kot taka tem manj pa njeni okraj-
ni zastopi ali občine po citiranih zako-
nih niso smeli prevzeti dolgov za svrhe
ki je bistvu teh avtonomnih korporacij
popolnoma tuja zlasti za nabavo orožja
in drugih vojnih sredstev v svetovni
vojni v prilog habsburški dinastiji. Šta-
jerski deželni zbor je bil zaključen kon-
cem meseca julija 1914 in nikdar več
ni bil sklican. Akoravno si je bil dežel-
ni odbor štajerski v svesti, nedopustno-
sti obremenitve dežele in javnih kor-
poracij z avstrijskim vojnem posojilom,
vendar iz stališča genističnih intere-
sov kršil predpise gori citiranih zako-
nov ter imenom vojvodine štajerske
brez sklepa deželnega zbora podpisal
znatne svote avstrijskega vojnega po-
sojila. Nadalje je v seji 8. novembra
1916, glasom objave 23. decembra 1916
dež. z. 129 sklenil ustanovitev poseb-
nega komunalnega kreditnega zavoda
vojvodine Štajerske, katerega namen
je dovoljevati in deželnih zadolžnicah
posojila javnim korporacijam samo v
svrhu podpisovanja vojnih posojil. Po
§ 36 pravil si je pridržal deželni odbor
odločitev glede teh posojil. Jamstvo za
ta zavod bi imela prevzeti dežela Šta-
jerska, kakor hitro bi bil sklican dežel-
ni zbor in bi bil storil tozadevni sklep,

kar se pa nikakor ni zgodilo. Vendar je
ukazal deželni odbor vsem okrajnim in
občinskim zastopom naj nemudoma
sklepa o podpisovanju zneska vojnih
posojil v visokosti 5 do 10 kratnega di-
rektnega davka, ki je predpisan vsemu
prebivalstvu na leto v občinah in v
okrajih. Deželni odbor je izjavil v do-
glednih uradnih dopisih, ki so v izvirni-
ku na razpolago, da se ne gre za ni-
kakšno obremenitev javnih korporacij,
ampak za dobičkanosno naložbo, ter je
s vsemi mogočnimi sredstvi vplival na
sklepanje zastopov javnih korporacij
v tem smislu ter si dal predložiti v od-
britev dotične sklepe, katere je sam iz-
silil. Deželni odbor ni upošteval, da se
niti pri občinskih zastopih niti pri okraj-
nih zastopih niso izvršili glasom pre-
dloženih zapisnikov po ustavnih pre-
pisih. Ni preskušal sklepov, kateri so
bili po velikem številu neveljavni tudi
v formalnem oziru. Odobrili je tudi za-
dolžitve javnih korporacij kljub pro-
testu slovenskih zastopnikov takih javnih
korporacij na primer okrajnega zastopa
rogaškega. Odobrili je tudi ukrepe ne-
kompetentnih začasnih komisarijev
okrajnih zastopov brežiškega, konjiškega,
celjskega in začasnih komisarijev
mnoštvenih občin. Tudi ni zahteval
efektivnega plačila, ampak je cela tran-
zakcija bila le fikcija. Občine in okraj-
ni zastopi niso prišli vojno - posojilnih
papirjev ter jim niso bili individualno
prideleni in odkazani pred razpadom
avstro - ogrske monarhije. Imenovane
korporacije torej brezozira na protiza-
konito sklepanje o obremenitvi z vojnimi
posojili takih posojil učinkovito ni-
so izplačali dobile v nobeni obliki in
bi bila proti vrednosti, ki bi se imela
izdati v obveznicah štajerske dežele
tudi le fiktivna, ker bi veljavnost izda-
vanja deželnih zadolžnic, bila odvisna
po § 5 pravil komunalnega kreditnega
zavoda še le od pravilnega sklepa de-
želnega zbora do katerega pa nikdar
ni prišlo in priti ne more. K likvidaciji
imenovanega komunalnega kreditnega
zavoda spodnještajerskega okrožja nikdar
ni bilo povabljen, ampak se prevzeli
dotični komunalni kreditni zavod v svo-
jo last in odgovornost srednje in gorn-
ještajerske okrožje, kateri sta se kon-
stituirali 3. novembra 1918 v Gradcu
kot nemška Štajerska dežela nasproti
slovenski Štajerski, ki obsega po večini
le spodnještajersko okrožje in je po na-
rodni somodolžbi in mirovni pogodbi
pripadla kraljevini SHS.

Ker bi po članu 200 mirovne po-
godbe z Nemško Avstrijo mogla priti v
poštev delitve javnih dolgov lastnih
administrativnemu okrožju bivše štajer-
ske kronovine, od katere je spodnještajer-
sko okrožje pripadlo kraljevstvu SHS
opozarjajo zastopniki imenovanih spod-
nještajerskih okrajev in občin, da se ne
gre v predležem slučaju za zakonito
ustanovljen javni dolg niti v kolikor je
deželni odbor graški po mesecu juliju
1914 v imenu dežele Štajerske podpisal
vojno posojilo niti v kolikor je obreme-
nil s takim vojnem posojilom še posebej
posamezne spodnještajerske občine in
okrajne zastope pod imenom neustav-
no ustanovljenega, sedaj od dež. sveta
graškega prevzetega komunalnega kre-
ditnega zavoda vojvodine štajerske. Na
zboru v Celju 12. septembra 1919 so
delegati spodnještajerskih okrajnih za-
stopov in občin z ozirom na vse to so-
glasno sklenili, da ne priznajo nikakih
obveznosti iz zgornjih naslovov ter pre-
puščajo deželnemu svetu v Gradcu in
eventuelnim krivcem ureditev zgornjih
zadev.

Politične vesti.

Po demisiji. Beograd, 15. sep-
tembra. Kakor se sode v tukajšnjih
političnih krogih, pozove regent da-
nes ali jutri predstavitev strank k
sebi. — Tukaj prevladuje mnenje, da
se za danes napovedana seja Nar.
predstavnstva najbrže ne bo vršila.

Povratak Trumbića in Pašića iz
Pariza. Beograd, 15. septembra.
Iz Pariza sta pozvana gg. dr. Trum-
bić in Nikola Pašić radi vprašanja
podpisa mirovne pogodbe z Nemško
Avstrijo. Njun prihod se pričakuje
jutri ali pojutrnjem.

Ugibanja. Beograd, 15. sep-
tembra. Na željo regenta Aleksan-
dra pozval je včeraj predsednik parla-
menta dr. Pavlović vse predstavi-
nike parlamentarnih skupin. Pred-
stavniki so se sestali na pogovor pri
predsedniku parlamenta dr. Pavlovi-
ću. Male skupine so se izjavile za
koncentracijski kabinet. Demokrati
stojte na stališču, da mora biti kon-
centracijski kabinet sestavljen samo
po dr. Pavloviću. Radi mnogobrojnih
konservativnih skupin so se izjavili
za širjo koalicijo demokratov, socija-
listov in še ena skupina (mišljeni so ra-
dikalci). Ker dr. Pavlović noče, da
sprejeme sestavo vlade, se poveri
mandat za sestavo kabineta po parla-
mentarnem redu najjačji skupini,
t. j. g. Draškoviću kot predstavite-
lju demokratov. Regent Aleksander
sprejme v ponedeljek dopoldne dr.
Pavlovića v avdijenci, v kateri bo
referiral o svojih razgovorih s šefi
posameznih skupin. Pri tej priliki bo
predlagal dr. Pavlović regentu, ko-
mu naj se poveri sestava kabineta.
(Ta ugibanja niso točna).

Ponedeljkova parlamentarna se-
ja. Beograd, 15. septembra. Dana-
šnja seja poslanske zbornice pri-
čela je ob 17. uri. Po formalnostih
priobčil je predsednik, da sta umrla
dva poslanca in sicer Lomović (ra-
dikalec) in Svetković (radikalni disi-
dent). Zatem je prečital tajnik pismo
ministrskega predsednika Davidovi-
ća, v katerem se priobčuje demisijska
vlade in prosi predsedništvo, da to
sporoči Narodnemu predstavništvu.
Zbog tega izjavlja predsednik, da
skupščina ne more nadaljevati dela
brez vlade in da se sklicuje seja, kakor
hitro se sestavi nova vlada.

Kdo naj sestavi kabinet? Beo-
grad, 15. septembra. Dosedanji
predsednik vlade je svetoval regen-
tu, da je treba čimprej izvršiti pri-
prave za konstituantno in razpisati
volitve; treba je likvidirati zunanjo
politiko in neobustaviti izvedbo
agrarne reforme. G. Pavlović bi bil
po mišljenju g. Davidovića najpri-
pravnejša oseba, ki bi sestavila kon-
centracijski kabinet vseh strank. Tu-
di g. Pavlović je svetoval regentu
volitve kot edini izhod iz te parla-
mentarne situacije. Kar se tiče ose-
be, ki naj bi sestavila kabinet, je
predlagal g. Pavlović prestolonasled-
niku, naj se posvetuje s šefi strank.
Pavlović osebno ne želi sprejeti
mandata, hoče pa s svoje strani vse
narediti, da bi se mogla izvirati država
iz sedanjih težkih situacij.

Beograd, 15. septembra. V
predsedništvu začasnega Narodnega
predstavnstva je imel dr. Pavlović
včeraj posvetovanje s šefi vseh
strank. Klub Demokratske zajednice
je izjavil po svojih predstavnikih, da
je za koncentracijski kabinet, ki naj
likvidira sedanje zunanjo situacijo in
pripravi vse, kar je potrebno za kon-
stituantno. Za vstop v nov kabinet ne
postavlja Demokratska zajednica ni-
kakih posebnih pogojev. D. Z. nagla-
ša, da bi bil dr. Pavlović najpriprav-

Čeh o Jugoslaviji.

Naš češki prijatelj, ki je živel dolgo
med nami ter dobro proučil naš jezik in
zlasti naše gospodarske razmere, želez-
niški inženir, nam piše pismo, ki ga ob-
javljamo, da ga bosta čitala »Hrvat«
in »Obzor« v Zagrebu ter kak Slovenec, ki
sicer posebej maršira, a vzopredno s
»Hrvatom« proti skupnemu nujnemu —
negativnemu cilju. Čeh piše: »Ne veste,
kako mi je, kadar čitam o notranjih bojih
med takimi »plemeni« kakor so Srbi in
Hrvati. Se vedno se tolažim, da bodo
med ljudstvom, med preprostimi kmeti
in kmetičami v večini tisti, ki ne pri-
puste, da bi se brat z bratom zopet so-
vražil in onemogočil vstajenje velike Ju-
goslavije, vseh junakov majke, ki so se
borili proti Švabom, Madžarom in Tur-
kom in se bodo borili magari tudi proti
Italijanom. Ali še ni izumrlo prokletstvo
Brankovića, ali še vedno rabite tuji ve-
rig. da bi bili edini?.. Mi Čehi pravim-
o: S poedinimi »narod« Srbov, Hrva-
tov in Slovencev nečemo ničesar ime-
ti... Vi ste za nas en narod; tako je
Vaša mladina pri nas predstavljala Vaš
narod. Kak neumen človek da naj pri
Vas preganja črtilce? Ali ta dobri kra-
lijan sovraži delo sv. Cirila in Metoda,
ki ga je papež blagoslovil? Pogledite v
obraz temu bršču črtilce, ali ni Jud ali
Švab ali Madžar? Kak občutljiv Hrva-
t ne more pozabiti krone kra-
lja Tomislava ki se je pomadža-
rila s krono sv. Stefana? Naj po-
gleda na Čeko: Tudi mi smo imeli kra-
levstvo, a danes imamo republiko, ki ni-
ma ničesar skupnega z bivšo kraljevino,
ker naša sedanja država ni češka, am-

pak češko-slovaška. Narodno telo je dr-
žava, ena edina in kar je bilo, je
prošlost, zgodovina. Naj z
našo husitsko slavo počiva
tudi naša suženjska doba. Mi
gledamo v bodočnost; proš-
lo življenje ima za nas le vzgoj-
ni pomen. Nočemo, da se vrne
to bi hoteli le slabotni, ne-
zmognili ljudje. — Upam, da se bo-
do vaši separatisti in še Bog ve kakim
pokrajinski velikaši premislili in da bo
Jugoslavija enotna tako, kakor so o njej
sanjali največji vaši bolhari. Privatne
aspiracije morajo stran...«

Češki jugoslovanski odbor priprav-
lja za jesen celo vrsto predavanj v če-
škem jeziku in jugoslov. O. Pira
je izdal brošuro »Naše spojeni s
Jugoslavijo, dr. Daneš pa »Sr-
sko a naše osvobození«, dr.
Kadlec: »Jugoslavija a my«,
pripravlja se pa še natančnejša brošura
o naših gospodarskih odnosih. Zal,
da spričo slabih prometnih zvez vsaj mi
nisimo dobili v roke nobenega teh
spisov.

Kak »Slovenec« ali »Hrvat« ali »ra-
dikalni« Srb bo rekel: »Ta Čeh gleda od-
daleč; ne vidi dobro«. Mi pa pravimo:
Se dobro, da kdo včasih pogleda malo
iz daljave ali iz višine da dobí perspek-
tivo. Kdor vedno gleda le od blizu, se
rad izgubi v malenkostih, ki niso bist-
vene in le motijo...«

Politične vesti.

Po demisiji. Beograd, 15. sep-
tembra. Kakor se sode v tukajšnjih
političnih krogih, pozove regent da-
nes ali jutri predstavitev strank k
sebi. — Tukaj prevladuje mnenje, da
se za danes napovedana seja Nar.
predstavnstva najbrže ne bo vršila.

Povratak Trumbića in Pašića iz
Pariza. Beograd, 15. septembra.
Iz Pariza sta pozvana gg. dr. Trum-
bić in Nikola Pašić radi vprašanja
podpisa mirovne pogodbe z Nemško
Avstrijo. Njun prihod se pričakuje
jutri ali pojutrnjem.

Ugibanja. Beograd, 15. sep-
tembra. Na željo regenta Aleksan-
dra pozval je včeraj predsednik parla-
menta dr. Pavlović vse predstavi-
nike parlamentarnih skupin. Pred-
stavniki so se sestali na pogovor pri
predsedniku parlamenta dr. Pavlovi-
ću. Male skupine so se izjavile za
koncentracijski kabinet. Demokrati
stojte na stališču, da mora biti kon-
centracijski kabinet sestavljen samo
po dr. Pavloviću. Radi mnogobrojnih
konservativnih skupin so se izjavili
za širjo koalicijo demokratov, socija-
listov in še ena skupina (mišljeni so ra-
dikalci). Ker dr. Pavlović noče, da
sprejeme sestavo vlade, se poveri
mandat za sestavo kabineta po parla-
mentarnem redu najjačji skupini,
t. j. g. Draškoviću kot predstavite-
lju demokratov. Regent Aleksander
sprejme v ponedeljek dopoldne dr.
Pavlovića v avdijenci, v kateri bo
referiral o svojih razgovorih s šefi
posameznih skupin. Pri tej priliki bo
predlagal dr. Pavlović regentu, ko-
mu naj se poveri sestava kabineta.
(Ta ugibanja niso točna).

Ponedeljkova parlamentarna se-
ja. Beograd, 15. septembra. Dana-
šnja seja poslanske zbornice pri-
čela je ob 17. uri. Po formalnostih
priobčil je predsednik, da sta umrla
dva poslanca in sicer Lomović (ra-
dikalec) in Svetković (radikalni disi-
dent). Zatem je prečital tajnik pismo
ministrskega predsednika Davidovi-
ća, v katerem se priobčuje demisijska
vlade in prosi predsedništvo, da to
sporoči Narodnemu predstavništvu.
Zbog tega izjavlja predsednik, da
skupščina ne more nadaljevati dela
brez vlade in da se sklicuje seja, kakor
hitro se sestavi nova vlada.

Kdo naj sestavi kabinet? Beo-
grad, 15. septembra. Dosedanji
predsednik vlade je svetoval regen-
tu, da je treba čimprej izvršiti pri-
prave za konstituantno in razpisati
volitve; treba je likvidirati zunanjo
politiko in neobustaviti izvedbo
agrarne reforme. G. Pavlović bi bil
po mišljenju g. Davidovića najpri-
pravnejša oseba, ki bi sestavila kon-
centracijski kabinet vseh strank. Tu-
di g. Pavlović je svetoval regentu
volitve kot edini izhod iz te parla-
mentarne situacije. Kar se tiče ose-
be, ki naj bi sestavila kabinet, je
predlagal g. Pavlović prestolonasled-
niku, naj se posvetuje s šefi strank.
Pavlović osebno ne želi sprejeti
mandata, hoče pa s svoje strani vse
narediti, da bi se mogla izvirati država
iz sedanjih težkih situacij.

Beograd, 15. septembra. V
predsedništvu začasnega Narodnega
predstavnstva je imel dr. Pavlović
včeraj posvetovanje s šefi vseh
strank. Klub Demokratske zajednice
je izjavil po svojih predstavnikih, da
je za koncentracijski kabinet, ki naj
likvidira sedanje zunanjo situacijo in
pripravi vse, kar je potrebno za kon-
stituantno. Za vstop v nov kabinet ne
postavlja Demokratska zajednica ni-
kakih posebnih pogojev. D. Z. nagla-
ša, da bi bil dr. Pavlović najpriprav-

nejša oseba za rešitev vprašanja ka-
bineta.

Beograd, 15. sept. Včeraj je
razpravljal g. Pavlović z dr. Laginjo,
dr. Korošcem in Trifkovićem. Vsi so
bili za koncentracijski kabinet in za-
htevali volitve za konstituantno. Isto-
tako se zlagajo vsi razen Narodnega
kluba s tem, da sestavi novo vlado
dr. Pavlović.

Protic pri prestolonasledniku.
Beograd, 15. septembra. Včeraj
ob 18. uri je bil sprejet od prestolo-
naslednika v avdijenci g. Protic, ki
je svetoval kroni, naj se v sedanjem
resnem času ne reši kriza prej, nego
se bode čulo mišljenje Pašića in
Trumbića. Vsled tega izgleda, da
mandat za sestavo nove vlade ne bo
poverjen nikomur pred Pašićevim in
Trumbićevim prihodom, ki se prič-
kujeta jutri zvečer.

Pokret dobrovoljcev v Bosni in
Hercegovini. Sarajevo, 15. sept.
V nedeljo so imeli tukaj dobrovoljci
shod, na katerem se je govorilo o
osnovanju dobrovoljskega društva
za Bosno in Hercegovino. Začasni
odbor je dobil nalog pripraviti pra-
vila in poskrbeti organizacijo dobro-
voljcev za vse ozemlje Bosne in Her-
cegovine.

— Položaj. Beograd, 16. sep-
tembra. Včeraj dopoldne je bil sprejet
predsednik Narodnega predstavništva
dr. Draže Pavlović pri prestolonasled-
niku, in je od njega prejel zaenkrat še
neofici

trijotsko delo, držanje in sabotažo narodnih poslancev, ki pozabljajo državni ideal jedinstvene Jugoslavije. 2. V času historičnih trenutkov, v katerih se definitivno rešuje usoda Jugoslavije, na mirovni konferenci v Parizu, ostro protestirajo proti osebnim in strankarskim borbam. — No, in kdo je stavil osebne pogoje in kdo je sabotal parlament? Kdo pozablja na ideali jedinstvene Jugoslavije?

Celje. Vlada je razpustila prejšnji sosvet okrajnega zastopa ter imenovala novega, ta je izvolil sedaj tudi nov okrajni šolski svet, ki ga bo ljubljanska vlada gotovo tudi priznala, ker je izvoljen vanj samo 1 član JDS in 1 socialdemokrat, vsi drugi pa so pristaši SLS. To je seveda nasilje, o katerem bomo govorili — po krizi. Naj si SLS ne misli, da poide v našem javnem življenju na ta način. Onim, ki so proti strankarskim borbam, ta slučaj do znanja!

Kraljevina

Srbov, Hrvatov in Slovencev.

O agrarni reformi. LDU. Split, 13. septembra. (DDU.) Odposlanci zadrug malih kmetov, ki so organizirane v deželni zvezi malih kmetov s sedežem v Splitu, so imeli dne 7. septembra sestanek, pri katerem so sprejeli naslednjo resolucijo: 1. Ugovarjajo z nejevoljo, da se zavlačuje snovanje zakona o agrarni reformi ter gledajo z veliko skrbjo nepatriotsko in protisocialno početje reakcionarnih življenj, ki v svoji želji, da bi ustavili kolo napredka, izpostavljajo domovino nevarnosti revolucije in s svojim delom, ki izživajo nejevoljo kmetijskega stanu, uničujejo etične razloge našega ujedinjenja. Zahtevajo vnovič, da se načelo, po katerem naj bo zemlja božja in kmetova, in ki je bilo proglašeno na toli slovesen način, nemudoma dejanski izvede in se tako napove začetek režima socialne pravičnosti, ki bo dala jugoslovanskemu kmetu, stanu, ki ima za državo največje zasluge, dovolj zemlje in potrebno gospodarsko neodvisnost. Zavezujejo se najsvečaneje, da ne bodo mirovali, dokler ne bo reforma izvedena, marveč da se hočejo boriti zanj z vsemi silami, dobro vedoč, da zakonodaja, ki se ne ozira na dejanske razmere, ne izpolnjuje svojega namena. — 2. Protestirajo proti beri, katero smatrajo kot nedostojno za duhovništvo in škodljivo za kmeta. To vprašanje se ima urediti potom zakona, ki bo vpošteval interese vseh udeležencev slojev in ki bo predvsem izbrisal neupravičeno razliko, ki v tem oziru še vedno obstoji med mestom in selom.

Eksplodizija v Zemunu. Zemun, 15. septembra. Predvčerajšnjem je na kolodvoru v Zemunu eksplodiral en vagon eksplozivnih snovi. Bile so tri velike detonacije, ki so se v Beogradu dobro slišale. Neki izvošček, ki se je slučajno nahajal v bližini, je bil dvignjen v zrak istovrstno z dvema drugima osebama.

Zagreb brez časopisov. Zagreb, 15. septembra. Radi pomanjkanja papirja v Zagrebu jutri ne izidejo časopisi izvenšiški »Politika« in »Obzor«, ki se skričita na dve strani.

Stavka bančnih uradnikov na Hrvaškem. Zagreb, 16. septembra. Pogajanja med zastopniki denarnih zavodov in organizacijo uradništva glede službene pragmatike so se razbila, kljub temu, da so zastopniki uradništva izkazali veliko mero spravljivosti. Vsled tega je začela danes ob 8. uri stavka v vseh denarnih zavodih Hrvatske in Slavonije.

Guštani. V nedeljo, dne 21. t. m. priredi tukajšnja Malgajeva čitalnica veliko ljudsko veselico. Spored: Ob 16. (34.) uri Finžgarjeva igra »Divji lovec«. Po igri prosta zabava v prostorih gostilne Lečnik. Šaljiva pošta, srečolov itd. Ker je prireditev velikega pomena za naš Korotan, se prosijo velike udeležbe. Dobro došli!

Pozor! V nedeljo, dne 21. t. m. se vrši v Vetrinju pri Celovcu in sicer pri Kanonerju velik ljudski shod združen z domačo veselico. Govorniki, godba, petje, šaljiva pošta. Komur je za blagor naših vrlih Korošcev, naj prihihi v nedeljo v Vetrinjo, biser Koroške.

Pozabljeni interniranci. Veliko se je razpravljalo o naših internirancih v Gmündu na Koroškem. Ni se pa do sedaj slišalo v javnosti in ne motimo se, da našim merodajnim krogom o teh internirancev sploh ni nič znano, kako se godi onim, ki so več kot 5 mesecev internirani v Warmbad - Villach. Tam se nahajajo interniranci iz revnejših slojev 10 po številu.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Neodrešena domovina.

Reška komedija. LDU. Milan, 14. septembra. (DKU.) »Secolo« ceni jakost prostovoljskega zbora, ki ga je vodil D' Annunzio na Reko, na 10.000 mož. V listu »Corriere della Sera« pozivlja general Badoglio vse častnike in množico, ki se je vdeležilo tega pohoda, naj se najkasneje v petih dneh povrnejo k svojim oddelkom; drugače se bodo smatrali za ubežnike.

LDU. Bakar, 14. septembra. Na Reki kakor tudi v okolici vlada velika panika, ker izvršujejo italijanski vojaški razna nasilstva. Naše ljudstvo je skrajno preplašeno in beži iz Reke, tako da je ves Bakar prenapolnjen z begunci. Velik del beguncem se je napotil tudi proti Krašici. Arditi krožijo z bajoneti v rokah po mestu in grozijo s pobojem. Naše ljudstvo je vznemirjeno, zlasti ker nima upanja na od pomoč. Angleske, francoske in ameriške vojne ladje so odpušile iz pristanišča. Domneva se, da so zapustile luko zato, da si ohranijo prostost za nadaljni nastop, druge vesti zopet govorijo, da so odšle na intervencijo Italijanov. Enaka panika vlada tudi na Sušaku, ker ni znano, kaj utegne prinesiti bližnja bodočnost. Na Sušaku so vse banke zaprte, šole pa so razpuščene, ker je deca pobegnili. Italijani so aretirali dr. Fabiančiča in ga odvedli na vojno ladjo, kjer je zaprt. Na Reki in po vsej okolici je brezglavnost in preplašenost vedno večja. Z reške strani se sliši pogostno streljanje s puškami. Pijani arditi se v avtomobilih vozijo po mestu in grozijo vsakomur, kdor bi se jim zoperstavil. Naš življenj je osupnjen in zbezan, ker ne ve, kaj ga še čaka. Drugi dan vlada vine desorganiziranih in pijanih italijanskih čet na Reki je bil kakor prvi poln razburjenj za mesto. Nobeđen Jugoslovani si ne drzne stopiti iz hiše na ulico. Okrog 10. ure dopoldne so krožili nad Reko štirje areoplani, ki so metali pozdravne letake na mesto. Istodobno je bilo s patriotskim zvonom in sirenam alarmirano vojaštvo in mestno prebivalstvo. Vse se je preskrbelo z orožjem in bombami in hitelo pred gubernersko palačo, kjer so strojnice postavljene. Znamenje alarma je bilo dano, ker se je raznesla vest, da se italijanski general De Robilant s četami bliža Reki, da vzpostavi zopet mir in red. Alarmirano vojaštvo in prebivalstvo je čakalo 4 ure, dokler okoli polu štirih ni bilo javljeno, da je prišel general De Robilant le do Sapijan, da se je pa nato zopet povrnil.

LDU. Reka, 14. septem. Na včerajšnji izredni seji »Consiglio nazionale« je sporočil dr. Grossich nastopno: »Moji prijatelji! Italijanska vojska prihaja zopet k nam, da nas reši. Čustev, ki nas navdajajo v tem trenutku, z besedami ni mogoče izraziti. Gabriele D' Annunzio, ta junak vseh junakov, ki je že v sto primerih tvegalo svoje življenje za veličino Italije, je se predvčerajšnjem z mrzlico ležal v Benetkah. Vojaštvo je čakalo edinole na svojega voditelja, da priteče Reki na pomoč. Gabriele D' Annunzio se ni oziral na svoje zdravstveno stanje, vstal je in odšel s svojimi vojniki. Pri Kastvu ga je zadržal general Pittago, ki je bil navdušen nad njegovim domoljubjem. Čim je došel na Reko, je izpregovoril narodu veliko besedo. Danes je ta polkovnik, naš veliki pesnik Gabriele D' Annunzio, vso vojaško oblast nad Reko prevzel v svoje roke. Niti eden meščanov ne sme sedaj več dvomiti o bodočnosti našega mesta. Italijanski narod bo ratificiral izvršeno delstvo. Sedaj, ko je aneksija izvršena, bi se moral tudi italijanski Consiglio nazionale razpustiti, ker je njegova naloga dovršena. Na željo pesnika vojaka pa ostane Consiglio nazionale tudi znanprej še na svojem mestu. Po 11mesečnem boju smo danes doživeli to, kar je bil že nekdanj naš sen. Po tem govoru je bila seja zaključena.

LDU. Reka, 14. septembra. Okrog 8. zvečer so štirje arditi vdrli v uredništvo »Primorskih novic« in zahtevali izročitev in lastnika lista, g. Peroslav Ljubiča ter urednika Spire Čakiča. Ker jih niso mogli najti, so zaklenili tiskarno ter vlekli mlado hčerko g. Ljubiča in še enega člana uredništva seboj, ter oba po štir ure trajajočo izpraševanju odvedli v prostore reške Filharmonije, kjer so jih zadržali do treh zjutraj. Na posredovanje nekaterih častnikov sta bila potem izpuščena, na ulici pa ju je drhal napadla in iznova aretirala. Italijanski vojak je gospodjico celo po obrazu udaril. Ko ju je sodrga končno vendarle izpuščila, je stopil vojak, ki je gospodjico udaril, k njej ter se oprostil, češ da je bil napačno poučen in za svoje ravnanje plačan.

LDU. Reka, 14. septembra. Ob 1. ponoči se je alarm ponovil. Vojaštvo je zopet prihitelo in se zbralo pred gubernersko palačo. Medtem, ko so z vojaškimi avtomobilji neoprenehoma prihajala ojačenja, je došel neki polkovnik in izjavil, da za alarm ni bilo povoda. Domnevalo se je, da z istrske strani koraka vojaštvo proti Reki, izkazalo se je pa, da so dospela ojačenja v pomoč reškim četam.

LDU. Reka, 14. septembra. Tržaški list »L' Era nuova« širi živahno propagando med Tržičani, da bi se v velikem številu udeležili akcije na Reki.

LDU. Reka, 14. septembra. Zaradi zadnjih reških dogodkov so reški Slovani v največjih skrbih. Mnogo jih je bilo aretiranih in interniranih neznano kje v mestu. Neki Dalmatincev je bil od pijanih vojakov baje ranjen. Naši Rečani pričakujejo čimhitrejšo pomoč od zunaj.

LDU. Zagreb, 14. septembra. Da se izogneta italijanskemu nasilstvu, sta dospela kot begunca z Reke v Zagreb Ruggero Gottardi, predsednik reške demokratske stranke, in Oskar Battestini, tajnik te stranke. (Oba sta nacionalistična Italijana, vendar pa nasprotnika aneksionistične ideje.)

Socialisti v zasedenem ozemlju. LDU. Trst, 13. septembra. Glasom lista »Il Lavoratore« bo v nedeljo, dne 21. t. m. v Delavskem domu shod slovenskih socialistov iz Juljske Benečije. Med drugim se bo razpravljalo in sklepalo na shodu o predlogu glede združenja slovenskih in hrvaških socialistov z italijansko socialistično stranko ter glede izdajanja slovenskega socialističnega glasila za Juljsko Benečijo.

Slovanski svet.

Zopet Kolčakova zmaga. LDU. Beograd, 14. septembra. Ruska agencija poroča: Tretja armada Kolčakova, ki se nahaja na levem krilu, je izvojevala veliko zmago. Dve boljševiški diviziji, 26. in 27. je razpršil general Saharov in bežita v neredu proti Troicku. Sibirski vojska jih zasleduje. Kolčak je odpotoval na mesto boja. Pričakovati je, da je ta uspeh začetek velikih dogodkov. Pri zavzetju Jekaterinburgom so boljševiki ubili škofa tega mesta Olgorija. Umor so izvršili Kitajci.

Mirovna konferenca.

Vir z Bolgarijo. LDU. Pariz, 14. septembra. (DKU.) »Temps« poroča, da se je besedilo bolgarskih mirovni pogojev predložilo grški in romunski delegaciji, ki sta ugovarjali proti nekaterim teritorialnim in gospodarskim določbam. Vrhovni svet se bo najbrž v ponedeljek zvečer set bavil z bolgarsko mirovno pogodbo.

Ali Romuni podpisajo? LDU. Pariz, 14. septembra. (DKU.) — Brezlično.) Dasiravno je rok za podpis, avstrijske pogodbe potekel, se vrhovni svet mirovne konference o tem do sedaj ni izjavil. Romunski mirovni delegati ne vedo, ali imajo še pravico nastopati kot delegati Romunije, ker dosedaj še vedno niso dobili poročila o tem, ali je Bratunju demisioniral. Romunska delegacija je prejela začetek radiografske brzojavke od svoje vlade, vendar pa do sedaj še ni znano, ali se nahajajo v njej naročila glede podpisa avstrijske mirovne pogodbe.

Podpis. LDU. Lyon, 15. septembra. (Brezlično.) Jugoslovanska in romunska mirovna delegacija snovi nista javili tajništvu mirovne konference, hočeata li podpisati mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo. Rok za podpis poteče danes. Po mnenju lista »Petit Journal« ni misliti na to, da bi se jima rok podaljšal. Jugoslovanski poslanik v Parizu, Vesnić, je izjavil poročevalcu lista »Petit Parisien«, da dosedaj še ni prejel nikakega tozadevnega navodila iz Beograda. Najbrže bo ostal izvirnik mirovne pogodbe še nadalje pripravljen za podpis.

Madžarska podpiše mirovno pogodbo z Romunijo. Veliki Bečkerek, 15. septembra. Romunska agencija »Dacia« javlja, da je madžarski ministrski predsednik izjavil, da sprejme Madžarska romunske pogoje in podpiše mirovno pogodbo. K temu koraku sili Madžarsko držanje antante, ki sedanji madžarski vladi ni prijazno.

Italija.

Nitti nadaljuje komedijo. LDU. Lyon, 14. septembra. (Brezlično.) Iz Rima se poroča: V soboto zvečer je imel ministrski predsednik Nitti v poslanski zbornici govor, kjer je ostro obsodil reške dogodke in poudaril popolno soglasje italijanske vlade z zavezniki. Napovedal je, da se bo proti vsem odgovornim osebam postopalo v zmislu vojaškega kazenskega zakonika. Večina zbornice s socialisti vred je živahno odobraval izvajanja ministrskega predsednika.

General Batoglio na Reki. LDU. Rim, 14. septembra. (DKU.) »Epoca« poroča, da je general Batoglio, namestnik šefa generalnega štaba, odpotoval na Reko z neomejenim pooblastilom.

Potres. LDU. Pariz, 14. septembra. (DKU.) — Brezlično.) V španski pokrajini Alicante in italijanski pokrajini Siena so bili snoči hudi

potresni sunki. V Sieni so se porušile hiše in je bilo pri tem več ljudi ubitih in ranjenih.

LDU. Lugano, 15. septembra. ČTU. Italijanska vlada je prepovedala objavljanje vseh vesti, ki se nanašajo na dogodke na Reki in je zopet uvedla cenzuro, ki jo je odpravila. Današnja številka »Secola« je precej pobeljena. List protestira proti taki omejitvi tiskovne svobode. — »Corriere d' Italia« piše, da sta Anglija in Francija energično protestirali proti dogodkom na Reki, dočim doslej Amerika molči, kar pa ne znači, da se strinja z dogodki.

Sokolstvo.

Slovensko Sokolstvo — narodnim žrtvam z dne 20. septembra 1908. Deputacija Slovenske Sokolske Zveze se poda v soboto, dne 20. t. m. na pokopališče k grobu narodnih žrtv 20. sept. 1908, da počasti spomin onih, ki so morali v našem boju za svobodo naroda zapustiti svoje mlado življenje. Privikrat se spominjamo teh velikih bojev našega naroda za svobodo in naša dolžnost zahteva, da ga proslavimo dostojno. Pozivljamo vse brate in sestre, da se pridružijo po možnosti tej deputaciji.

Sokolski dan v Ljubljani 21. t. m. Leta 1914 bi se moral vršiti v Ljubljani III. vseslovenski sokolski zlet. Velikanske priprave so bile skoraj končane, ko je prišla prepoved od vlade. Vstrašili so se sokolskih armad in pod raznimi popolnoma neupravičenimi pretvezami so prepovedali celo prireditve. Slovenska Sokolska Zveza je trpela poleg druge ogromne škode, tudi veliko finančno škodo. Letos ni bila mogoča nobena večja prireditev Zveze, ker je bilo treba spopolniti organizacijo, manjkalo je vadiateljev, sploh je bilo treba v prvi vrsti zaceliti rane, ki jih je vseslova Sokolstvu vojna. Vzlic temu je sklenilo predsedstvo Slov. Sokolske Zveze prirediti kot nekako končno prireditev nešteti letostnih sokolskih nastopov v Ljubljani Sokolski dan. Obvezna je ta prireditev za obe ljubljanski župi, druge se ga udeležijo po možnosti. Prosimo in pozivljamo vse brate in sestre ter prijatelje Sokolstva, da stori sleherni vse, da bo prireditev Zveze končala s popolnim uspehom. S tem zagotovimo in omogočimo ves nadaljni razvoj našega Sokolstva, katerega vrste so se v letošnjem letu pomnožile za tisoče.

Vse sestre Sokolice ljubljanskih sokolskih društev prosimo, da se udeležijo danes v torek ob 7. zvečer sestanka, ki se vrši v Narodnem domu, soba Slov. Sokolske Zveze.

Ljubljanska župa. Pozivljamo vsa bratska društva, da se udeležijo polnoštevilno prireditve Zveze v nedeljo, 21. t. m. Držite se točno razpisanih navodil. — Predsedstvo župe.

Sokolski Savez SHS. Seja predsedstva se vrši v soboto popoldne ob 2. uri in v nedeljo 21. t. m. dopoldne. Seja se udeležijo tudi bratje Srbi in Hrvati polnoštevilno. V ponedeljek in torek se vrši seja tehničnega odbora Sokolskega Saveza. Seja se vrši v Narodnem domu.

Slovenska Sokolska Zveza. Seja predsedstva Slov. Sok. Zveze se vrši v sredo ob 7. uri zvečer v Narodnem domu.

Zletni odbor S. S. Z. vabi vse člane in članice, ki so volni sodelovati dne 21. t. m., na sestanek danes ob 7. uri zvečer v Narodni dom. — Slov. Sok. Zveza.

Gospodarstvo.

Na borzi v Zürichu se je plačevalo dne 10. septembra t. l. za 100 francoskih frankov 66,25 švic. franka, za 100 italijanskih lir 56,75 švic. franka, za 100 nemških mark 20,75 švic. franka, za 100 dunajskih kron 8,25 švic. franka, za 100 belgijskih frankov 65,50 švic. franka, za 1 dolar 5,62 švic. franka. Ponudbe v valutah so bile obilne, kupci so bili trdi.

Gremil trgovcev opozarja trgovce na sledeče: Ker je sedaj poštni promet z zavrtiki in zaboji nemogoč, je vsled tega nemško - avstrijski urad za trgovski promet uredil, da se bodo pošiljatelj za Ljubljano oddajale tvrdki Eger & Ko., Dunaj II., Praterstrasse 57, ki je pooblaščen za to. Ta bode zbiral za Ljubljano določene zavrtke in zaboje in ko bode teh en vagon, odpotuje istega od tam. Vagon bo spremljan do Ljubljane; s tem je zagotovljen hitrejši in varnejši transport. Razdeljevanje blaga se bo vršilo po nvođilu podružnice nemško-avstrijskega urada za trgovski promet pri od tvrdke E. & Ko. izdanih prejemnih, oz. dostavnih listih. Niti trgovci, ki dobivajo blago z Dunaja, naj obveste svoje dobavitelje, da oddajo blago tvrdki Eger & Ko. z izjavo, da se ima pošiljatelj izvršiti po nakazilu podružnice gori navedenega urada v Ljubljani, kjer se dobe tudi natančnejši podatki o tej transportni organizaciji.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama. 17. septembra, sredo, »Favna«, abonent B. 1. četrtek, »Favna«, abonent E. 19. petek, zaprt, 20. sobota, »Dnevi našega življenja«, C. 21. nedeljo, »Snežulica in krčmar«, popoldne, izven abonent. 21. nedelja, zvečer, »Dnevi našega življenja. Izven abonent. — Opera. 17. septembra, sredo, »Madame Butterfly«, abonent D. 18. četrtek, »Pikov dama«, abonent C. 19. petek, »Madame Butterfly«, abonent A. 20. sobota, »Pikova dama«, abonent B. 21. nedelja, »Postiljon in Lonjumeau«, izven abonent.

Glasba v »Pikovi dami«. Kakor vsaka težka opera, tako tudi Čajkovskega »Pikova dama« ne more takoj prvič priti do popolne veljave; šele ko jo čujemo večkrat, zaznamo vso omamljivo krasoto Čajkovskega dramskih efektov polne glasbe. Treba je zato opozoriti na najvažnejše momente te opere in na njene motive, da omogočimo tudi muzikalno manj izobraženemu poslušalcu, slediti in z razumevanjem uživati vse prelestje, ki veje skoraj iz vsake stavka mojstrskega dela ruske glasbene umetnosti. — Predmet tej operi je muzikalno slikanje velikanskega duševnega boja, ki se bije v Hermanovi duši med ljubeznijo do lepe Lize in strastjo do denarja. Povod konflikta pa so usodepolne tri začarane kvarte skrivnostne stare grofice. Vsakega teh treh elementov naše opere izraža Čajkovskij s svojim posebnim, karakterističnim vodilnim motivom, le da sta motiv treh kvart in motiv stare grofice kot nerazdružljiva ozko združena in hodita vedno paralelno. In kakor se razvija konflikt v Hermanovi duši, tako se prepletajo in pobijajo ti motivi, dokler končno ne zmaga motiv treh kvart: Herman podleže igralski strasti, ki ji žrtvuje svojo ljubezen in svojo čast. — Ouverture. Prisrčen motiv ljubezni v boju z motivom treh kvart. Sredi med najlepšo ljubzensko arijo začne v orkestru trkati (skrivnostna grofica se oglašuje), pozavne se prekopicavajo v 3/4 taktu in groteskni intervali, v nižini pa se prepletajo hreščeci in odurni glasovi: zdi se nam, da se nekdo plazi, da čujemo počasno in grozotno cokoljenje starke, sklepetanje brezobzih čeljusti in rožljanje bergelj, vmes pa vedno po trije in trije udarci: starka s svojimi tremi kvartami posega v Hermanovo dušo. — Boj teh motivov se vleče skozi vso opero, označujoč fiksno idejo, ki hrepeni z vso silo po oni srečnosni trojici. — I. dejanje. Herman izve za grofično tajnost in se bliža njeni varovanki, lepi Lizi. Kakor večša se kvartni motiv pokaže in zopet izginja. Veliki ljubavni duet, poln romantične očarljivosti, nežna in lirčna Lizina pesem ob oknu; karakteristična romanca o začaranih kvartah (zopet se pojavljata starki in motiv). Melodijsko je spev kneza Jeleckega in v čistem ruskem stilu pisana ruska pesem z zborom. — Nedosežno gradjočna in nežna, sveža in melodična pastirska medigra, pisana v čisto Mozartovem načinu in njemu posvečena. — II. dejanje. Herman se spazli v grofično spalnico: boj med ljubeznijo in kvartami. Trije udarci naznajo, da prihaja starka: zopet tisti plazeči se, odurni glasovi. Miloben ženski zbor. Godba se povzpneja do vrhunca! Grozno breščeci bas, skrajno odurni muzikalni monolog starke, ki v naslonjaču čepeča obuja spomine na pretekla dni, ko je pred kraljem pela neki chanson. V orkestru se oglašijo vsi vsakemu imenu, ki ga imenuje starka, poseben karakterističen glas, kakor iz groba spominov, nato pretresljiva godba nemira in zlih slutenj. Za doleti starko nekaj groznega. Kvartni motiv zmaga: Herman napade starko; starka umre. Vrhunec glasbenega slikanja bojev in občutja. — Herman v svoji sobi v vojašnici ves obupan, ker ni izvedel starkine skrivnosti. Godba riše vso grozoto njegove obupanosti, kako se mu oglašajo vesti, da je starko umoril (kakor furija ga zasleduje trkajoči in plazeči se starkin motiv), obenem pa slika tudi okolico, v kateri se Herman nahaja, vojašnico (signali vojaške trombe), vmes pa zveni iz dalje cerkveni zbor, pokop umorjene starke. Rafinirana tehnika kontrastov. Notranjemu njegovemu viharju se naenkrat pridruži še resnična zunanja nevihta, ki jo z vso silo čujemo divjati v orkestru. Herman blazni, njegovo fiksno idejo izraža vedno se ponavljajoči starkin motiv. Naenkrat strašni trije udarci, starkin duh se mu prikaže v svoji grozi in mu pove zaželjene kvarte: vsako označa poseben udar v orkestru. Zopet se pobijata poglavitna motiva: kvartni zmaga. — III. dejanje. Sestanek Hermana z Lizo. Milina mesečne noči v orkestru. Lizina razdvojenost. Hermanov nastop naznanja zopet oni ominozni kvartni motiv.

napovedujoč, da ima Herman strast že v svoji oblasti. Duet Hermana in Lize: boj ljubavnega in kvartnega motiva. Zadnji zmaguje. Lizina arija obupa, polna dramatične sile. Liza skoči v vodo. Herman je zapadel strasti. In zopet pleše starkin motiv kakor večša krog mrtveca in izgine. — Herman kvarta. Zopet se priplazi starka in trka. Herman vrže prvo, drugo kvarto: vsaka ima v orkestru svoj poseben udar. Pri tretji kvarti, ki ga v ara, se prikaže starkin duh: obup Hermanov in porogljiv krahot starke v orkestru. Herman zblazni in se usmrti in zopet pleše tista večša krog njegovega trupla. Krasen mrtvaški moški zbor. — Kakor je videti, je temeljna poteza glasbe groteskna, temna in groze polna. Vendar pa ne manjka jasnih, celo razposajenih stavkov. Vedri motivi so spravljeni s turobnimi z rafinirano kontrastno tehniko v neko protivjesje. Puškinova novela sama je nudila mojstru glasbeniku priliko, da je razvil vso velikansko skalo čustev in notranje znanje »stimulge«, od vesele mladinske prešernosti in lirske nežnosti (krasne scene I. dejanja) do brezupnosti ponorelega samomorilca, od najbanalneje vsakdanosti do najvišjega patosa. Suje je zgrabil skladatelja tako elementarno, da pogosto čisto pozabi na risanje osebe in da z vso svojo mojstrsko tehniko riše le milje. Zato leži mestoma vsa sila v orkestru, ki je skoz in skoz tolmači duševnega stanja nastopajočega in sceničnega občutja, to je občutja okolice (veselica, pastirska igra, vihar, mesečna noč, vojašnica itd.). Čajkovskij tudi v tej operi ni zatajil svojega ruskega značaja. Odot vsa globoka otožnost, ki vibrira tudi tedaj v zraku, kadar mu pojo instrumenti v najjasnejši milini. »Pikova dama« je nekaj tako krasnega, da mora z vso silo pretresti vsakega, ki je le malce muzikalen in ki se zatopi v njene fine se. — Na našem odru se vprizori zdaj prvič brez okrajšav in tudi s plesi, ki so se v sezoni 1905 izpuštili.

Dramatično društvo v Celju je ponovilo v sredo 11. septembra »Spansko muho« pod vodstvom režiserja g. Povheta iz Ljubljane. Igralo se je dovršeno, občinstvo je prirejalo burne ovacije g. Povheta in vsem poštvovalnim damam in gospodom, ki so nam priredili ta lep večer. S tem je dramatično društvo zaključilo letošnjo sezono, začela se je pozno, pa je trajala zato dalje. Razvoj in napredek društvenega dela v tekočem letu je bil prav zadovoljiv.

Glasbena Matica v Celju. V Celju se je ustanovila pretečeni teden Glasbena Matica, ki prevzame inventar bivše nemške glasbene šole. Na ustanovnem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika g. ravnatelj Mirko Gruđen, v odbor pa gg. dr. Ovidon Serbec, ravnatelj Marinček, ravnatelj Serajnik, nadučitelj Bizjak, učitelj Pregl in Žepič. Pristopilo je takoj 40 članov, nadaljnje prijave sprejema odbor. Kot vodja glasbene šole je nameščen g. ravnatelj Stolz. Pozdravljamo ta lep kulturni napredek in Celju od srca ter pozivamo celjsko javnost, da se v polni meri zaveda svojih dolžnosti do svoje kulturnega svetišča. Otroci, kojih stariši so člani Glasbene Matice, bodo smeli obiskovati glasbeno šolo. S poukom se prične v kratkem.

Vzgojstvo. V kratkem izide književni dar Slovenske šolske Matice za dobo 1916/18. Pedagog. Letopis prinese tokrat Schreinerjev spis »Preosnova jugoslovanskega vzgojstva v zmislu demokratizma«. To bo znamenit vadecem za vse tiste, ki jim je pošteno mari vzgojnih vprašanj. In takih bi moralo biti veliko med nami, ker pedagogika danes ni več nekaj, kar bi se tikalo samo raznih »šolometov«, ampak je prava stvar resna stvar za vsakega, ki ima tako ali tako, tu ali tam v življenju — »zapovedovati«. Posebno pri kupljiva stran Schreinerjevega spisa je ta, da se krepko podčrtava pomen vzgoje poleg pouka, posebe še domače vzgoje, ki jo pisatelj upravičeno povzdiguje. Češ: »Obitelj je in bode vedno vevlast na vzgojnem polju«. Naj bi spis našel obilo bralcev, zlasti med — »reformatore«!

Slušateljem ljubljanske univerze!

Vseučilišče v Ljubljani je ustanovljeno, profesorji so imenovani, vprašanje pa je, katere fakultete in kedaj se otvorijo, ali je poskrbljeno za dijaška stanovanja, ali se otvori akademski menza? O tem ni bilo še ničesar objavljeno; šolsko leto se pričinja in dijaki ne vedo, ali naj čakajo doma ali naj gredo študirat drugam.

Podati na ta vprašanja po dobrih informacijah kolikorotliko točnega odgovora, je namreč izredno težko.

Vseučilišče v Ljubljani imajo tvoriti: teološka, pravniška, medicinska, filozofska in tehniška fakulteta. Od teh se otvorijo novembra meseca: teološka — vsi letniki, tehniška — 2 letnika, a medicinska — 1 semester. Otvoritev filozofske in pravniške fakultete, ki bosta popolni, je tudi zagotovljena, a je vprašanje bližnjega časa in prostora. Kateri predmeti se bodo poučevali na filozofski fakulteti, je odvisno kolikorotliko tudi od potreb slušateljstva. Hoče se skrbeti za to, da ne bodo dijaki izgubili semestra.

Druga skrb našega visokošolca pa je, kje bo stanoval in kje se hranil. Stanovanj ni, prehrana po gostilnah je pa predraga. Gotovo je neobhodno potrebno, da se ustanovi akademski dom in menza. V tem oziru se še ni ničesar ukrenilo; dijaštvo si mora torej pomagati samo.

Zato pozivljamo vse one dijake, ki mislijo letos študirati v Ljubljani, na sestanek v soboto, dne 20. t. m. ob 10. uri v drž. obrtni šoli II. nadst. levo. Pogovoriti se moramo o menzi, Akademskem domu in Podpornemu društvu, ki vstopi potem v osrednji »Ekonomske Savez« v Beogradu. Izbrati si moramo odbor, ki bo prevzel z ozirom na zaključke beogradskega kongresa v dneh 11. do 16. avgusta 1919 akcijo menze, Akademskemu domu, podpor. statistike, počitniških potovanj itd. ter končnoveljavne sestavitve pravil.

Na željo vseučiliške komisije, kakor tudi v lastnem interesu pozivljamo tovariše, ki sploh reflektirajo na študij na eni ali drugi fakulteti v Ljubljani, da javijo čim prej ime, naslov, semester, stroko (posebno točno pri filozofiji!) z navedbo, ali mislijo študirati v Ljubljani še letos ali ne, na tehnika Vlad. Svetličiča, Ljubljana Sp. Šiška 181. Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov v Ljubljani.

Dnevne vesti.

Sastanak Istrana. U četvrtak, 18. septembra u 8. sati u večer obdržavaće se u klupskoj sobi restauracije »Zlatorog« (kod Narodne kafe) sastanak istarskih begunaca i prijatelja Istre, na kojem će se raspravljati o važnim unutrašnjim i vanjskopoličkim pitanjima. Istrani i prijatelji Istre umoljavaju se za prisustvovanje.

Začetek šol. Hvalevredno je in za razvoj skupnega nacionalnega čustva zelo važno, da srbski oficirji pošiljajo svoje otroke v naše slovenske šole, dokler so med nami. Treba pa je tudi z naše strani, da jim pri tem ne delamo nepotrebnih in škodljivih ovir. Kar se tiče jezika, je stvar jasna: otrok se v dveh mesecih navadi popolnoma sorodnega bližnjega jezika. Če bi hotel vstopiti otrok, ki je dozdaj pisal in čital le cirilico, v kak višji razred, mu je dati rok, da se priučiti tudi latinice; neznanje latinice ne sme biti povod, da bi otroka ne sprejeli. So bile šole na Slovenskem (ljudske in srednje), kjer so v avstrijskih časih učitelji na načine mučili z Nemci, ki so vstopili brez vsakega znanja slovenščine; na učiteljsku se je stalno naglašalo: »Se bodo že naučili«. Kar smo v Avstriji delali pod pritiskom, to moramo delati sedaj iz svoje volje: t. j. srbskim otrokom na vsak način olajšati vstop v naše šole. Naj bi vsakdo premislil, kako bi bilo njemu pri srcu, če bi bil prestavljen v Beograd, pa bi tam njegovemu otroku zaprl šolska vrata. Tako počenjanje zapust v dušah globoke sfedove, ovira nastanek čustva nacionalnega edinstva ter oškoduje naravnost mlado državno misel.

Regentov poset. Beogradska listi javljajo: »Začetkom oktobra posesti Nj. kralj. visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander Zagreb in Ljubljano.« Beležimo to vest, ne vemo pa, v koliko je resnična, ker so se doslej izkazale še vse vesti, ki so napovedovale prestolonaslednikov prihod v Zagreb in Ljubljano, kot neopnovane.

Članom jugoslovanskega novinarskega društ. v Ljubljani. Na brzoljavni pozdrav Jugoslovanskega novinarskega društva v Ljubljani skupščini Hrvatskega novinarskega društva je došel nastopni odgovor: »Jugoslovanskemu novinarskemu društvu v Ljubljani! Skupščina Hrvatskega novinarskega društva v Zagrebu se iskreno zahvaljuje za bratški pozdrav in želi, da se čimprej ujedini v skupni organizaciji za brambo naših stanovskih interesov, v korist ujedinenega našega naroda in nove naše ujedinjene domovine.«

V železniških zadevah so na Slovenskem merovalni sledeči uradi: za državne železnice ravnateljstvo državnih železnice v Ljubljani, mestni lcei, ki je podrejeno naravnost ministru saobračaja v Beogradu. — Za privatne železnice pa komisariat ministra Saobračaja v Ljubljani, Kranjska hranilnica, oziroma vodstva dotičnih privatnih železnice. Poverjenstvo za promet ne obstoja več. Interesenti se opozarjajo, da pri vlogah v železniških zadevah vzpostavijo

kompetenco zgoraj navedenih železniških uradov in na ta način pripomorejo preprečiti nepotrebno zavlačevanje rešitev.

Legionarji, ki ste bili v Rusiji člani legije, morda tudi disidenti, pozneje v robstvu boljševikov, ali v Dobruži, — ali Vas je spomin zapustil? Čehi imajo o svoji Odnaji po Rusiji cele biblioteke, mi še niti jedne same brošure! Sedaj je zopet izšla češka knjiga »Junaški čini češkoslovaške legije«. Naši pa ne dajo od sebe »nobene fige«, dasi smo imeli več krvavih žrtev ko Čehi in da si bi od več strani in vidikov osvetljena zgodovina naših v Rusiji ter vse jugoslovanske legije osvetlila važen del naše politične preteklosti in — razdrapanosti ter tvorila važen dokument žrtev in zablod, pogrešk junaštva in idealizma. Iz vsega bi se učili za prihodnost in sedanjost. Potrebne bi nam bili arhivi o tem delu krvave jugoslovanske zgodovine, in ko ga ni, naj bi vsaj eden ali več mnogostevlinih legionarjev izdalo svoje spomine. Stem bi koristili sebi i nam, (— neglede na lep pisateljski honorar, ker bi se takšno delo tem raje čitalo, čimbolj izčrpno in nazorno bi bilo).

Zalec pri Celju Povodom celjskega zbora spodnještajerskih delegatov sta obiskala naš trg, kjer razsaja že dalje časa legar, g. podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Žerjav in sanitetni šef za Slovenijo g. dr. Oražen. — Umrli je pri nas na legariju dolgoletni občinski tajnik Albin Mikuš, bil je značajan narodnjak, ob izbruhu vojne preganjan in zasledovan ter 3 mesece interniran v Gradcu, zapušča vdovo in dve hčerki. Blag mu spomin, preostali naše iskreno sožalje!

Potni listi za Francijo. Francoska mislija v Ljubljani, Bethonova ulica 9, javlja, da nj pooblašena za vdiranje potnih listov za Francijo. Samo francoska legacija v Beogradu je v to pooblašena. Potni listi morajo razen tega biti vdirani od velikega glavnega stana SHS v Beogradu in od tamkajšnje francoske varnostne službe. Da si osebe, ki žele potovati v Francijo, prilhanjati nepotrebno pota naj, se za potne liste pravčasno obrnejo na navedeno legacijo.

50letnica smrti Antona Janežiča. Dne 18. septembra preteče pol stoletja, odkar je umrl v Celovcu v šele 41. letu starost profesor Anton Janežič, eden izmed največjih in najznamenitejših slovenskih kulturnih delavcev in književnikov, čigar dela so bila, so in bodo za Slovence največjega pomena. Slava njegovemu spominu!

Skladatelj Viktor Parma strada na Dunaju, kjer živi v stalnem poklju. Znano je, da je bil začetkom vojne denunciran in da mu na to ni preostalo drugega, kakor da zaprosi za vpokojitev. Preselil se je na Dunaj, kjer je mislil, da bo mu dana prilika za intenzivno delovanje na glasbenem polju. Tako ga je zatekel prevrat. Ostal je na Dunaju. Ali bi se mu ne dalo preskrbeti primerno mesto v domovini, kjer bi mu ne bilo treba stradati? Menimo, da si je Parma kot skladatelj to tudi zaslužil.

Tovariši, ki so leta 1909 maturirali na gimnaziji v Kranju in bivajo točasno v Ljubljani, se vabijo, naj pridejo dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v igralno sobo kavarne »Zvezda«, da se pogovorimo o prireditvi desetletnice mature.

Podpore za dijake višjih in srednjih kmetijskih šol. Iz študijskega fonda za kmetijsko šolstvo je oddati več podpor slušateljem višjih in srednjih kmetijskih šol v domovini in v inozemstvu (Dunaj, Praga, Klosterneuburg), ki jih žele v svrhu svojih študij. Podpore bodo podeljene v taki višini, da omogočijo študij tudi v inozemstvu. Nekolkovanim prošnjam je priložiti študijska spričevala, krstni in domovinski list ter uradno potrjen izkaz o premoženjskih razmerah, v katerem je posebej navesti, ali prosilec uživa že kako ustanovo. Na tozadevno že vložene prošnje se bo istotako oziralo. Prošnje je vložiti do 30. septembra t. l. in jih nasloviti na Slovensko kmetijsko družbo v Ljubljani.

Drugi dijaški transport v Prago — najbrže zadnji — pojde najpozneje 29. t. m. Vsi oni, ki se ga mislijo udeležiti, naj pošljejo do 22. t. m. na naslov: gpd. Milena Pirc, Ljubljana, Cigaletova ulica 1 jasno in obvezno prijavo. Javiti morajo ime, kaj študirajo in cilj vožnje. Ubožnejši naj prilože prošnjo z imovinskim izkazom na obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani za polovično vožnjo Ljubljana - Dunaj. Kdor hoče vzeti s seboj živila, naj javi natančen seznam istih (do 30 kg). Vsak mora poslati 30 K. Na poznejše prijave se na noben način ne bo oziralo.

Umetnost. V Solskem drevoredu imata dva prodajalca prekajene mesnine na svojih stojnicah nabite napis: »Meso prijemati je pod kaznijo prepovedano«. Z ozirom na sanitarno in estetično razmere je ta odredba prav umestna in bi bilo želeli, da se razširi tudi na druge mesarje, delikatese, prodajalce sadija in kruha ter sploh na prodajalce vseh živil. Odredba, kakor pravimo je za seda-

nji čas zelo umestna, samo, če bo tudi — držala?

Laži - invalid. V soboto zvečer je v neki tukajšnji kavarni nadlegoval goste ljubljanski razgrajac S., češ, da je invalid in moledoval za miloščino. Kdor mu ni hotel ničesar dati, ga je pa oštel. Ko to opazi nek desentnik, ki ga je menda poznal, ga je stavil na odgovor in ker S. ni mogel pokazati nobene hibe ter je bila goljufija razkrita, teči »ubogega invalida« skozi vrata na ulico, potem pa stopi za njim in ga hoče spremiti do bližnjega stražnika. Ker se mu je pa »invalid« nekaj hotel upirati, ga je desentnik prav pošteno »krstil«, potem pa oddal stražniku, da ga je odvedel v »invalidno zavetišče« na Bleiweisovo cesto.

Kaznovani tihotapci. Na Koroškem so zalotili več prekupcev, ki so utihotapljali živino iz naše države v Avstrijo. Naše oblasti so jim živino zaplenile, tihotapce pa občutno kaznovali. Med drugimi so bili kaznovani J. Solhar iz Gruha na glob 2100 K, Josip Glančnik iz Leša na globo 3000, Rud. Polcer iz Sinčevas na 2000 K, P. Žužov iz Kazaz na 1000 K in F. Jelen iz Podhoma na 500 K.

Nerednosti pri gospodarski poslovalnici v Celju. V Celju so te dni zaprili hišnega posestnika in peka Jos. Kürbicha, ker se je dognalo, da je v zvezi s poneverjenji pri gospodarski poslovalnici. Pred par dnevi smo poročali, da so radi iste atere zaprili tudi trgovca Pemica in uradnika Pibrouzta.

Grof Thurn pod nadzorstvom. Za nadzornika posestev grofa Thurna je bil imenovan okrajni gozdni komisar v Velikovicu inž. Emil Papis.

Konji s Koroškega na Dunaju. »Kärntner Tagblatt« javlja, da so našli na sejmšču na Dunaju 47 konj brez gospodarja. Dognalo se je, da so spravile te konje s Koroškega na Dunaj firme Saborsky, Glaser in drug. Brez dvoma so bili to konji, ki so bili utihotapljeni iz Jugoslavije. Plačevali so jih po 7000 do 7500 kron, na Dunaju pa so jih hoteli prodati po 11 do 12.000 kron. Avstrijska vlada je konje zaplenila in dala 16 izmed njih zaklati. Konjski mesarji so prodajali meso teh konj po 28 K kilogram. Na Dunaju torej stane konjsko meso 28 kron, pri nas pa se dobi teletina za 10 do 12 kron. Pa pravijo gotovi ljudje, da je v Avstriji boljše življenje! Čemu se ti ljudje ne izsele v Avstrijo?

Dunaj morajo zapustiti najkasneje do 20. t. m. vsi oni, ki so se tamkaj nastanili po 1. avgustu 1914 in ki si doslej niso pridobili avstrijskega državljanstva.

Z Bleda nam pišejo: Z ozirom na notico, priobčeno v »Slov. Narodu« dne 12. t. m., v kateri se beleži, da se je nek deček pri Mayerjevih vilj na Bledu nepristojno obnašal napram nekemu zagrebškemu odvorniku, vas prosimo ugotoviti, da dotični deček ne pripada Mayerjev rodbini, kakor bi se dalo sklepati iz stiliščatice dotične notice.

Na naslov železniške uprave. Danes se vozimo drago, jako drago, a vendar precej udobno. To mora priznati vsakdo, ki se še — z grozo — spominja, kakšno je bilo potovanje po železničanski lanki zimo. Eno stvar, ki jo je vojna vzela, pa bi nam naj železniška uprava zopet vrnila! Stalo bi to bore malo ali pa morda celo nič, a mnogim potnikom bi se, osobito pozimi, zelo ustreglo, — z oddečki za nekačice!

Poverjenik za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani sprejema stranke od 15. t. m. izključno le ob ponedelkih in petkih od 10. ure naprej. Druge dneve bodo stranke brezpogojno odklonjene.

Petajnastdnevni tečaj za tajnike pokrajinskih (oblastnih) odborov za zaščito dece prirediti državni oddelek za zaščito dece v Beogradu od 15.—30. septembra t. l., na katerem se podajo udeležencem najpotrebnejše instrukcije, pouk in navodila za pravilno vršitev tajniške službe.

Z dežele. Pred kratkim je bila neka oseba v Ljubljani ter stopila v prodajalno M. Ranthovo, da bi dobila par vzorcev po Favoritnem albumu, katerega ima ista tvrdka v zalogi v slovenskem jeziku. Toda čudno, vse osebe je veččinoma govorilo v blaženi nemščini in še slovensko skoraj znati ni hotelo. Pa je tudi vsak, ki je nemški govoril, bil preje in bolje postrežen nego Slovenec, in to v naši slovenski metropoli! Kako, da imajo zalogo slovenskih knjig nemške tvrdke? Ali bi ne bilo prav, da se za našo novo državo ustanovi in dobi pri slovenskih tvrdkah slovenski modni list? Tudi v tem ne smemo zaostati.

Vlom v Rudniku. Minul teden so dosedaj še neznan lopov v Rudniku št. 3 pri p. d. Mežnariju z lesenim drogrom pri shrambi, v kateri takrat nihče ni spal, toliko ohranili železne mreže, da so zlezli skozi okno notri ter pokradli več zgornje obleke, nekaj perila in živil. V skupni vrednosti do 4000 K in v temni noči zopet neopazeno odšli svojo pot. Varnostna oblast tatove marljivo zasleduje, a dosedaj še ni imela ugodnega uspeha.

Mokronog. Ker so sedemrazrednice gotovo času neprimerne šole, je bila za-

hiteva za stopinjo naprej ali nazaj. Višji šolski svet se je odločil za stopinjo naprej — tedaj osemrazrednico v Mokronogu. Stroškov domači občini niti vinarija več, učno moč pa plačuje država. Učiti se mora po gotovem načrtu. Šola bo enaka šolj v Smihelu pri Novem mestu, šoli pri Uršulinkah v Ljubljani ali drugim enakim šolam na eni strani, na drugi pa se mora pokladati velika važnost na kmetijski in gospodinski pouk. Absolventje te šole naj bodo dobri kmetovalci in skrbne gospodinjne, imeli pa bodo tudi vstop v razne pisarne, v trgovske tečaje na učiteljske, tretjo realko, razne tiskarne in poštne tečaj za poštne uradnike. Poleg obveznih predmetov se bo poučevala neobvezna laščina in nemščina, ker bo gotovo korist, saj kolikor jezikov znaš, toliko moč veljaš. — Ustrezno ni samo domačinom ampak vsem sosedom, ki bodo lahko izobraževali svojo mladino doma, pa gotovo ceneje kakor v mestih. Vpisovanje bo v nedeljo 21. septembra.

Griza se pojavlja v celi Sloveniji. Občinstvo se opozarja, da ne vživa surovega sadija, ne zelenjave, razen iz zanesljivo zdravih krajev. — Največja nevarnost za obolenje na grizi pa je slaba pitna voda, zato naj slavno občinstvo pije samo zdravilni »Tempelvrelec« iz naše Rogaske Slatine.

Društvene vesti in prireditve.

Slovensko planinsko društvo zapre kočo na Kamniškem sedlu v ponedeljek 22. t. m. Po zatvoritvi je poset koče mogoč le v spremstvu oskrbnice, katero se dobi v turistovski koči pri izviru Kamniške Bistrice, ki ostane celo zimo odprta in oskrbovana.

Društvo zasebnega uradništva Slovenije, skupina denarnih zavodov naznanja svojim članom, da je uradništvo denarnih zavodov v celi Hrvatski in Sloveniji s 16. t. m. stopilo v stavko, ker so denarni zavodi odbili po organizaciji predloženi načrt službene pragmatike. Pozivljamo vsled tega svoje člane, naj nikdo ne sprejme nobene službe v Hrvatski in Sloveniji, dokler ni stavka končana. Pripominjamo, da je naš načrt službene pragmatike tudi že gotov, ter ga v najkrajšem času predložimo našim upravam. Stojimo tedaj tudi mi pred bojem za naše pravice.

Filatelistični klub za Slovenijo vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši ne v sredo — ampak v soboto, dne 20. septembra ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela »Union«, soba »v rožah«. Posetijo nas gostje iz Zagreba. — Odbor.

Lawrenčič Vekoslav, ključavničar v Laškem trgu šte. 137, vljudo prosi dotične, kateri poznajo Ivana Vižintina iz Sovodenj pri Gorici, naj to sporočijo, kje se nahaja družina Vižintin.

Društvo za zgradbo sokolskega doma» v Šiški, se vsem darovalcem cvetlic, ter vsem gdc. prodajalkam in njih spremljevalcem pravlepozahvaljuje za njih trud in poštvovalnost, ki so pripomogli da je cvetlični dan tako lepo uspel. Odbor.

Poizvedbe.

Zgubila se je v nedeljo broša od Šiške do Kongresnega trga. Odda naj se proti primerni nagradi v uredništvu SI. Naroda.

Zgubil se je ključ od Mestnega doma do cerkve sv. Jožefa. Pošten najditelj naj ga odda na policijo.

Poziva se, da se javi Mihajlu Petkoviču, zlatarju v Beogradu, Gjurgina vdova Jovana L. Simitcha, vdova advokata iz Beograda, roj. Lavrič.

Izgublil se je dne 13. t. m. nekaj minut pred 12. uro dopolne en tiščak z bosanskim žigom Derventa št. 25 (št. 2 slabo pisana, na žigu je nemški napis odstranjen) na potu od opere po Tivolskem drevoredu 20 korakov čez tri proti Šiški. Pošten najditelj ter prosi, da istega povrne, kakor tudi se prosi, če bi kateri ta bankovec dobil ali naj se naznani policijskemu ravnateljstvu.

Vremensko poročilo.

Vilina nad morjem 300-2 Srednji značilni tlak 730 mm

Septem.	Čas opazovanja.	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
15	2. pop. 9. zv.	737.8 739.0	20.0 18.1	brezvet.	jasno
16	7. zj.	741.3	13.3	.	megla

Padavina v 24 urah 0.0 mm — Srednja večerajša temperatura 16.7°, normalna 14.9° — Vremenska napoved za jutri: Lepo, mirno in toplo vreme.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

MATTONIJEVA
GISSHÜBLSKA
PRIMORNA KISLA VODA

Pomočnice sprejme takoj šivilja Medvika Bittenc, Kolizej vrata 48.

Lepa mehlovana soba se odda. Več se ure. Gradišče 15, pritličje, desno. 9162

Na domačo hrano se sprejmejo gospodine. Poizve se Marije Terezije cesta šte. 12/1. 9159

Kupim ali vzamem v najem majhno kmetijo na Kranjskem ali Koroškem. Ponudbe prosim na Noč Mihael, Vir pri Domžalah 9161

Učenca iz poštene rodbine s primerno šolsko naobrazbo se sprejme v trgovini čevljev J. Blaž, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16. 9140

Mehlovana soba za takoj ali s 1. oktobrom išče soliden akademik. Ponudbe pod „Pomoč iz zadrege“ 9154 na upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Dobra kuharica se sprejme kot gospodinja v mestansko rodbino z dobro plačo. Ponudbe pod „Kuharica 9141“ na uprav. Slovenskega Naroda. 9141

Korespondentinja s prakso ki je zmogljiva na tudi jednostavnega knjigovodstva se sprejme v Ljubljani. Naslov pove upravnishvo Slovenskega Naroda. 9127

Proda se Wertheimerico (manjšo), zofa, lestenec za lovske sobe in nekaj druge hišne opreme ter veliko steklo zrcalo Kolizejska ulica 16, I. nad. od 10.—12. in od 2.—5. 9136

Pošteno dekle, katera zna šivati in prihi h kakih boljših rodbinih za dobro plačo. Službo nastopi s 15. septembrom. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 9149

500 K nagrade dam onemu ki mi da prometnem kraju. Plačam istakoto dobro najemnino. Ponudbe pod šifro: „Lokal za trgovino“ na upravnishvo SI. Naroda, 9145

Speceritska veletrgovina išče kontorista (kontoristinja) perfektno v steklografiji strojepljenja za slovensko in nemško korespondenco za takojšnji vstop. Ponudbe na poštni predal št. 82 Celje. 9146

Učenci sprejme modna trgovina Kette Ljubljana. 9045

Gospodinja daje pouk v italijanski. Vpraša se v uprav. Slov. Naroda. 9127

Proda se osebni avto ter nova pnevmatika. Zuhok, Ljubljana, Sodna ulica 11. 9114

Crtač (Rastrierez) dobiše stalno mesto u tvornici trg knjiga Ramuščak Zagreb Gajeva ul. 6. 9128

Lep kosmat ovratnik (Skunks) se prodaja. Bleiweisova cesta 4, II. desno. Od 2. do 5. pop. 9125

Vzgojiteljica večšča nemščine in francosščine se sprejme takoj Sv. Petra cesta 21, I. nadst. K. A. Kregar. 9070

Lesni trgovci pozor! Na prodaj imam velik gozd, ki ga prodam celega. Cenjene ponudbe na trvdico Jos. Rajster, Soštanj, Slovenija. 8975

Dve dijakinji iščeta primerno sobo s hrano pri boljši družini. Ponudbe pod „Dve dijakinji“ 9118 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9118

Knjigoveški vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Molzna krava se prodaja. Šiška, Galska ulica št. 240. 9108

Proda se 180 m² mehkih drv 30 in 60 cm dolžine takoj in 140 m² mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali jannarja prih. leta. Ponudbe na naslov: Lesna trgovina Grabštanj Koroška. 9088

Samostojen korespondent zmožen slovenskega, nemškega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnishvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9004

Gostilna ali trgovina v mestu ali bližini, takoj ali pozneje. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gostilna ali trgovina“ 9119

Proda se skoraj nova zimska karoserija za šestdesetih letnih avto. Pismena vprašanja pod šifro „zimski karoserija“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ 9108

Spretna šivilja se pripravlja za izdelovanje vanje kostumov in drugih oblek in bluz. Vzame delo samo na dom. Sprejme se tudi učenico. Nadvojvoda Friderika cesta na vogalu Kartorske ceste. 9117

Služkinjo, mlado, zdravo, potrebuje takoj višji uradnik za pospravljanje ene sobe. Plača 100—200 kron mesečno in stanovanje brez hrane. Prosta je cel dan in more delati kar hoče za ostale svoje potrebe. Ponudbe na upravo SI. N. pod „Kirko“ 9046

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejmejo proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 4844

Prodajam veliko vodno moč Pripravna 2 minuti od železniške postaje, okoli bogata na lešu. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v uprav. tega lista

Uradniška družina sprejme na hrano in stanovanje iz obrtne ali višjih novanje dijaka razredov srednje šole mesečno 250 K. Tudi klavir na razpolago. Poizve se v Cerkveni ulici št. 5, spodaj desno. 9137

Trgovski akademik (dem. rez. častnik) zmožen slov. nem. italij. in angleškega jezika išče kjerkoli v Jugoslaviji primerne službe. Ponudbe z navedbo plače pod „Trgovski akademik 9115“ na upravnishvo Slov. Naroda. 6115

Prvovrstna pisarniška moč perfektni knjigovodja, v dolgoletno prakso kot komercijalni poslovni upravitelj, s popolno pisarniško in trgovsko izobrazbo v raznih strokah tudi strokovno izurjen, korespondent slov. hrv. in nemški, izkušen in energičen z najboljšimi priporočili želi primerno mesto v kakem večjem industrijskem podjetju. Blagohotne ponudbe na upravnishvo Slovenskega Naroda pod „št. 9111“.

Imam lepo zimsko za zimnice. Poizve se Poljanska cesta št. 6 pri družini Mumaj. 9158

Proda se popolnoma nova moška obleka. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 9153

Drevo laško la nudi na debelo trvdica Demšar & Osenar, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 9155

Proda se aparat za slikanje. Vpraša se Dunajska cesta 17, pri gospe Moškerc. 9169

Pohištvo in stelaže naprodaj od sred. do naprej od 4. do 6. ure na Erjavčevi cesti št. 4, na dvorišču. 9174

Plapca h konju sprejmem takoj. Plačam po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 9154

Plačilna natakariča išče službe ali račun izven Ljubljane. Ponudbe pod „Plačilna natakariča“ na uprav. Slov. Naroda. 9140

Napredaj imam večjo množino lepih domačih del. Imam 14 letnega dečka, ki bi tudi lahko pomagal. Moj naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Proda se izborni Trieder Zeis X 6 cena 500 K ali se zamenja za foto aparat 4 1/2 X 6. Naslov pove upravnishvo Slov. Naroda. 9150

Kot gospodinja kam na deželo želim domačih del. Imam 14 letnega dečka, ki bi tudi lahko pomagal. Moj naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Proda se 1 zofa, 2 fotelja, 1 miza, 1 kredenca in 2 postelje preobleke, zadnje ne še rabljene. Pogleda se lahko med 12. in 2. uro popoldne. Naslov pove upravnishvo „Slovenskega Naroda“.

Licitacija. V nedeljo, 21. septembra oddajo se v najem polja in travnika na Ljubljanskem polju ob polju 3. uri popoldne za stitiljsko vojašnico, Dunajska cesta. 9163

V svrhu ustanovitve podružnice išče stavbno podjetje

zastopnika dobro vpeljanega pri oblastvih in industriji. Ponudbe pod: „Feuerungstechnik W. H. 926“ na Hassenstein & Vogler A. G. Wien, I., Schulstrasse Nr. 11. 9171

Učenca sprejme modna trgovina Kette Ljubljana. 9045

Gospodinja daje pouk v italijanski. Vpraša se v uprav. Slov. Naroda. 9127

Proda se osebni avto ter nova pnevmatika. Zuhok, Ljubljana, Sodna ulica 11. 9114

Crtač (Rastrierez) dobiše stalno mesto u tvornici trg knjiga Ramuščak Zagreb Gajeva ul. 6. 9128

Lep kosmat ovratnik (Skunks) se prodaja. Bleiweisova cesta 4, II. desno. Od 2. do 5. pop. 9125

Vzgojiteljica večšča nemščine in francosščine se sprejme takoj Sv. Petra cesta 21, I. nadst. K. A. Kregar. 9070

Lesni trgovci pozor! Na prodaj imam velik gozd, ki ga prodam celega. Cenjene ponudbe na trvdico Jos. Rajster, Soštanj, Slovenija. 8975

Dve dijakinji iščeta primerno sobo s hrano pri boljši družini. Ponudbe pod „Dve dijakinji“ 9118 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9118

Knjigoveški vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Molzna krava se prodaja. Šiška, Galska ulica št. 240. 9108

Proda se 180 m² mehkih drv 30 in 60 cm dolžine takoj in 140 m² mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali jannarja prih. leta. Ponudbe na naslov: Lesna trgovina Grabštanj Koroška. 9088

Samostojen korespondent zmožen slovenskega, nemškega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnishvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9004

Gostilna ali trgovina v mestu ali bližini, takoj ali pozneje. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gostilna ali trgovina“ 9119

Proda se skoraj nova zimska karoserija za šestdesetih letnih avto. Pismena vprašanja pod šifro „zimski karoserija“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ 9108

Spretna šivilja se pripravlja za izdelovanje vanje kostumov in drugih oblek in bluz. Vzame delo samo na dom. Sprejme se tudi učenico. Nadvojvoda Friderika cesta na vogalu Kartorske ceste. 9117

Služkinjo, mlado, zdravo, potrebuje takoj višji uradnik za pospravljanje ene sobe. Plača 100—200 kron mesečno in stanovanje brez hrane. Prosta je cel dan in more delati kar hoče za ostale svoje potrebe. Ponudbe na upravo SI. N. pod „Kirko“ 9046

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejmejo proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 4844

Prodajam veliko vodno moč Pripravna 2 minuti od železniške postaje, okoli bogata na lešu. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v uprav. tega lista

Uradniška družina sprejme na hrano in stanovanje iz obrtne ali višjih novanje dijaka razredov srednje šole mesečno 250 K. Tudi klavir na razpolago. Poizve se v Cerkveni ulici št. 5, spodaj desno. 9137

Učenca sprejme modna trgovina Kette Ljubljana. 9045

Gospodinja daje pouk v italijanski. Vpraša se v uprav. Slov. Naroda. 9127

Proda se osebni avto ter nova pnevmatika. Zuhok, Ljubljana, Sodna ulica 11. 9114

Crtač (Rastrierez) dobiše stalno mesto u tvornici trg knjiga Ramuščak Zagreb Gajeva ul. 6. 9128

Lep kosmat ovratnik (Skunks) se prodaja. Bleiweisova cesta 4, II. desno. Od 2. do 5. pop. 9125

Vzgojiteljica večšča nemščine in francosščine se sprejme takoj Sv. Petra cesta 21, I. nadst. K. A. Kregar. 9070

Lesni trgovci pozor! Na prodaj imam velik gozd, ki ga prodam celega. Cenjene ponudbe na trvdico Jos. Rajster, Soštanj, Slovenija. 8975

Dve dijakinji iščeta primerno sobo s hrano pri boljši družini. Ponudbe pod „Dve dijakinji“ 9118 na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9118

Knjigoveški vajenec se takoj sprejme. Več se izve Florijanska ulica 14. 9090

Molzna krava se prodaja. Šiška, Galska ulica št. 240. 9108

Proda se 180 m² mehkih drv 30 in 60 cm dolžine takoj in 140 m² mehkih drv 1 m dolge koncem t. l. ali jannarja prih. leta. Ponudbe na naslov: Lesna trgovina Grabštanj Koroška. 9088

Samostojen korespondent zmožen slovenskega, nemškega in po možnosti tudi italijanskega dopisovanja se sprejme takoj v veletrgovino z lesom. Ponudbe na upravnishvo „Sloven. Naroda“ pod „Dobra moč 1919/9094“ 9004

Gostilna ali trgovina v mestu ali bližini, takoj ali pozneje. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Gostilna ali trgovina“ 9119

Proda se skoraj nova zimska karoserija za šestdesetih letnih avto. Pismena vprašanja pod šifro „zimski karoserija“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ 9108

Spretna šivilja se pripravlja za izdelovanje vanje kostumov in drugih oblek in bluz. Vzame delo samo na dom. Sprejme se tudi učenico. Nadvojvoda Friderika cesta na vogalu Kartorske ceste. 9117

Služkinjo, mlado, zdravo, potrebuje takoj višji uradnik za pospravljanje ene sobe. Plača 100—200 kron mesečno in stanovanje brez hrane. Prosta je cel dan in more delati kar hoče za ostale svoje potrebe. Ponudbe na upravo SI. N. pod „Kirko“ 9046

Popravila žepnih ur, zlatnine in srebrnine sprejme F. Cuden Sin — nasproti glavne pošte v Ljubljani. Točna in solidna izvršitev. 5531

Tesarji kakor tudi več učencev se sprejmejo proti dobremu plačilu v trajno delo. Anton Steiner, mestni tesarški mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 4844

Prodajam veliko vodno moč Pripravna 2 minuti od železniške postaje, okoli bogata na lešu. Cena čez 200.000 kron. Poizve se v uprav. tega lista

Uradniška družina sprejme na hrano in stanovanje iz obrtne ali višjih novanje dijaka razredov srednje šole mesečno 250 K. Tudi klavir na razpolago. Poizve se v Cerkveni ulici št. 5, spodaj desno. 9137

Trgovski akademik (dem. rez. častnik) zmožen slov. nem. italij. in angleškega jezika išče kjerkoli v Jugoslaviji primerne službe. Ponudbe z navedbo plače pod „Trgovski akademik 9115“ na upravnishvo Slov. Naroda. 6115

Prvovrstna pisarniška moč perfektni knjigovodja, v dolgoletno prakso kot komercijalni poslovni upravitelj, s popolno pisarniško in trgovsko izobrazbo v raznih strokah tudi strokovno izurjen, korespondent slov. hrv. in nemški, izkušen in energičen z najboljšimi priporočili želi primerno mesto v kakem večjem industrijskem podjetju. Blagohotne ponudbe na upravnishvo Slovenskega Naroda pod „št. 9111“.

Voč spretnih prodajalcev Slovenskega Naroda starih nad 14 sprejme uprava Slovenskega Naroda.

Spreten žagar ki je popolnoma vešč svoje stroke, trezen in zanesljiv, oženjen se išče. Prednost imajo oni, ki so tudi mlinarji. Nastop takoj ko mogoče. Natančnejše pogoje pove A. Krovatin Kranj Jadranska banka. 9138

K 1000 nagrade dobi kdor mi preskripi v mestu primerno stanovanje s tremi sobami, in pritliklinami ter, če mogoče s kopalnico. Ponudbe na uprav. pod „Stanovanje“ 9176

Sprejme se takoj pod ugo dnimi pogoji samostojen

knjigovodja (star. moč), kateri je obenem tudi dober stenograf in samostojen korespondent. Pismene ponudbe je poslati pod „starejša moč“ na anončno ekspedicijsko Al. Matelič, Ljubljana. 9165

Dobro ohranjena svetla

spalna soba in nekaj drugega pohištva, kakor tudi perila in posode se prodaja. Gradišče, št. 7, II. nadstropje desno. 9156

Perfektna Stenografkinja in pisaricu na stroju za tehnično i trgovačko dopisivanje u njemačkom i hrvatskom jeziku i za obavljanje tekućih uredskih poslova, traži odmah industrialno poduzeće u Crikvenici, Hrv. Primorje. Ponude s opisom života, prepisom svjedodžbi i zahtjevima glede plaće treba poslati na upravu lista pod Crikvenica/9147. 9147

Uradnik velike kemične industrije v Jugoslaviji, 32 let star, vešč slovenskega, češkega, italijanskega, nemškega in deloma tudi hrvatskega jezika, pozna sedanje razmere svoje stroke ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi v Nemški Avstriji in Češki popolnoma, izkušen organizator, izvešan v vseh strokah tovarniškega upravnishva in trgoveškega posla želi, premeniti svojo službo kot komercijalni vodja ali namestnik ravnatelja. Cenj. ponudbe pod „Strokovnjak/9148 na uprav. Slov. Naroda. 9148

JABOLKA Ravnateljstvo kneza Alfred Windischeračevega veleposestva v Rogatu, Spod. Štajersko ima tudi letos za takoj po dnevnih cenah plemeniti prvovrstna kakor tudi namizna jabolka na razpolago. 9173

Speceritsko kolonijalno in prekomorsko blago najceneje in najbrže kupujete :: od poznate veletrgovine ::

FRUCTUS D. D. za promet zemaljskih proizvodov plovinama kolonijalnom i inom robom

Zagreb, Vlaška ul. 21. Telefon 106. Utemeljeno 1893.

Zahtevajte cenik!

ADRIJA Mirodilnica in zaloga fotografskih aparatov ter potrebnih.

Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

Barvila za obleke „TEKLA“. Pralni praški. Čistila za slavnike „STROBIN“. Nadomestilo tobaka. Nadomestilo toaletnega mila. „ROZNI PRAŠEK“ najboljšo sredstvo za negovanje polti. Preizkušeno dobra sredstva proti moljem. — Parfimi in dišave. Sredstva za konzerviranje jajc. — Koncesijonirana zaloga strupov

200 damskih filcklobukov se prodaja. Kupci naj se zgledajo z navedbo cen pod „klobuk“ na uprav. Slov. Naroda. 9096

Import — — — Ekspert

Hirth & Co., Dunaj (Wien) I. Trattnerhof 2 zamore vsled svojih dobrih zvez in organizacije za Nemško Avstrijo, Nemčijo in Češko razpečavati živila in deželne pridelke kot lan, volno, krzno in kože in objednem dobaviti industrijske predmete vseh vrst, posebno vžigalice, steklo, porcelan, pohištvo in železnilno po najnižji ceni in najboljših pogojih. 9001

Odvetnik dr. Rudolf Ravnik v Mariboru, Sodnijska ulica številka 14. išče izurjenega koncipijenta s substitucijsko pravico. Tudi začetniki naj stavijo ponudbe. Pogoji ugodni. Plača po dogovoru. Vstop takoj. Ponudbe pod zgorajšnjim naslovom! 9086

Banka sprejme takoj

2 mlajša uradnika (uradnice) za korespondenco in knjigovodstvo. Samo pismene ponudbe pod: „Banka“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“ 9133

Martin Bombek

Ana Bombek roj. Majar

poročena.

Zagorje, dne 18. septembra 1919.

ZDRAVILNI VRELEC najboljši vseh poznatih natronitov vrelcev. Kot zdravilna voda od zdravniških avtoritet radi svojega jako raztvarjajočega in kislino zatirajočega učinka posebno priporočena proti mehurnim, ledvičnim žledodnim boleznim, protinu in nahodu. Najboljše zdravilno sredstvo proti pesku in kamenčku.

GIZELA VRELEC prvovrstna namizna voda s posebno bogato vsebino ogljikove kisline. Najprikladnejše za mešanje s starim belim kakor tudi rdečim vinom in sadnim sokom.

ZDRAVILIŠČE, SLATINA RADENCI, SLOVENIJA. zdravilna in namizna voda, posebno priljubljena za mešanje s kislastim vinom, sadjem in sadnim sokom. 9172

V skladišču v Škofji Loki se nahaja približno 40 m³ lesa in desk od podrtih barak. Prodajal se bo na javni dražbi v ponedeljek dne 22. septembra ob 9. uri dopoldne na licu mesta. Najnižja ponudbena cena 70 K za m³.

Pri Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo se nahaja nadalje tudi večja množina starih obročev za sode v raznih dimenzijah, in sicer v skladišču v Škofji Loki in v saperskem skladišču v Ljubljani. Oddajali se bodo le direktnim porabnikom, ki naj priglase svoje zahteve pri Gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo v Ljubljani. Obroče se lahko ogleda v skladišču železa v Škofji Loki.

P. n. Čast nam je naznani Vam, da smo otvorili v Beogradu podružnico našega podjetja pod protokolirano trvdico:

Transportno i prometno društvo sjedinjenih otpremništva

Špiljak - Markov i Miroslav Korasić Beograd Vuka Karadžića ul. 16., Telefon 2 — 77.

ki se bo bavila z vsemi v našo stroko spadajočimi posli kot: odpreda in do prema vsakovrstnega blaga bilo po železnici ali parobrodu, transiranje, interven cije glede odpreda, ocarinjenje in finančne manipulacije, pribavljanje vsakovrstnih dovoljenj za odpreda, uvoz, izvoz i prevoz itd. itd.

Istodobno si usojamo Vas opozoriti na naš Agenturni i komisionalni oddeljek koji prevzema nakup in prodajo blaga v komisiji, kakor tudi za lasten račun ter Vas prosimo, da se u slučaju potrebe na nas obrnete.

Zagotavljajoči Vas, da hočemo izvršiti podeljene nam naloge solidno, točno i takoj po prejetju istih, bilježimo vedno radi na uslugo osobitim velespoštovanjem

Transportno i prometno društvo sjedinjenih otpremništva

Poziv

Jugoslovanske pomožne akcije iz Amerike.

V skladišču »Balkan« v Ljubljani se nahajajo naslednje pošiljke iz Amerike, ki naj jih adresati dvignejo tekom 14 dni:

1.) Andrej Gustišar, Dolenji Logatec hiš. št. 19, ima zabojo št. 693, ki mu ga pošilja Jos Mihovec, 1134 E 60 St. Cleveland C U S A.

2.) Jožef Srebot, Neverke 12, p. St. Peter — Košana na Krasu, ima zabojo št. 706, ki mu ga pošilja Jožef Srebot, 643 E 160 Str. Cleveland C U S A.

3.) Ivan Tomazič, 14 Služe, Obrov, Primorsko.

4.) Ivan Bracati, Sv. Marija Magdalena Spodnja, 401 Servata (Servola), Trst, ima zabojo št. 406, ki mu ga pošilja Franc Lon. Menort, 917 Ala Ane Sheboygan Wis.

5.) Franc Rotar, Kal 92, p. St. Peter na Krasu, ima zabojo št. 750, ki mu ga pošilja Anton Rotar, 643 E 160 St. Cleveland O U S A.

6.) Anton Žakel, Kalce 30, Logatice, Dolenji Logatec, ima zabojo št. 954, pošilja ga Franc Ven. S. Malino Žakel, 7430 Rigge Ave Chicago Ael.

7.) Pavla Vidmar, Logatec 152, pri Ajdovščini, ima zabojo št. 705, ki ga pošilja Iv. Vidmar, Is 705 Saranac Ro Cleveland O U S A.

8.) Marija Seliak, Planina pri Rakeku 99, ima zabojo št. 639, pošilja ga Franc Seliak, 6313 St. Clair Ave Cleveland C.

9.) Čič Janez, Vel. Brdo 16, p. Razdrto, ima zabojo št. 960, pošilja ga Martin Chich, bosc 54 Berolin Pa.

10.) Marija Slejko, Hrenovice 58, Postojna, ima zabojo št. 798, pošilja Franc Slejko, 6107 St. Clair Ave Cleveland O U S A.

11.) Ivan Kos, Marki osi, Ročini, ima zabojo št. 645, pošilja ga A. Kos, 16301 Waterloo Rd Cleveland O U S A.

12.) Ana Bergine, Drežnica št. 21, p. Kobarid, ima zabojo št. 411, ga pošilja Franc Jakob Bergine, 489 Park St. m. Ivanku Wis U S A.

13.) Zupanstvo občine Tolmin ima zabojo št. 313, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet, 1052 E 62 St. Cleveland O U S A.

14.) Frančiška Kos Trtnik, št. 13, p. Dobro (Podbro?), pri Tolmini, ima zabojo št. 706, ki ga pošilja John Rutar, 722 E 163 St. Cleveland O U S A.

15.) Marija Pivk, p. Rovte pri Logatecu, ima zabojo št. 75, pošilja ga George Pivk, Kock Springs Wyo 5.

16.) Terezija Gorjanc, Loka, p. Kanal, ima zabojo št. 736, pošilja ga Ivan Gorjanc, 386 E 161 Str. Cleveland O U S A.

17.) Bergine Ana, Drežnica 21 pri Kobaridu, ima zabojo št. 404, pošilja ga Jack Bergine, 489 Park St. U S A.

18.) Matko Josip, Tomlinje 21, p. II. Bistrica, ima zabojo št. 935, pošilja ga Josip Matko, 115 Molu Dv Rockdville III.

19.) Terezija Krapš, Podgora 241, p. Idrija, ima zabojo št. 833, ki ga pošilja M. Lapajne, 6614 Schater Ave Cleveland O.

20.) Fortunat Marija, Ročini 21, ima zabojo št. 312, ki ga pošilja P. Križnič, 1239 E 175 St. Cleveland O U S A.

21.) Simčič Amalija, Njivice 33, p. Polsko pri Gorici, ima zabojo št. 768, ki ga pošilja Mihael Simčič, 8107 St. Clair Ave Cleveland O U S A.

22.) Lipovž (Lipuš) Jožefa, Batuje 24, p. Črniče pri Gorici, ima zabojo št. 712, ki ga pošilja Franc Lipovž (Lipuš), 911 Alhambra Rd.

23.) Karolina Furlan, Svino 47, p. Šmarje pri Ajdovščini, ima zabojo št. 725, ki ga pošilja John Furlan, 1306 E 55 St. Cleveland O U S A.

24.) Bavčer Frančiška, Gradisce 225, p. Ajdovščina, ima zabojo št. 649, ki ga pošilja Anton Bavčer, 15929 Saranac Rd Cleveland O.

25.) Jugoslav Relief Fond, Ljubljana, ima zabojo št. 1025, ki ga pošilja Anton Kočevar, Bridgeport Ohio 1025.

26.) Božina Marija, 22 Jelšane, Primorje, ima zabojo št. 286, ki ga pošilja Jos. Brožena, 6725 Bajveys Ave Cleveland O U S A.

27.) Pošta (župnija) Višnja gora, Dolenjsko, ima zabojo št. 86, ki ga pošilja From Slovenjam Red Cross st Josip Church Joliet III.

28.) Margareta Maurin, p. Nemška Loka 17, Kočevje, ima zabojo št. 162, ki ga pošilja Gor. Maurin 518, Da 9 Eveleth Minn.

29.) Jakob Erlah, Spodnje Doblje, p. Loče pri Beljaku, ima zabojo št. 215, ki ga pošilja Fron Krunesec 823 Kansas St. Francisco Calif.

30.) Neža Jernej Moklič, p. Galicija, Koroško, ima zabojo št. 369, ki ga pošilja Marij Vičič, 1106 E 64 St Cleveland O U S A.

31.) Anton Sgerm, p. Vuhred (Wuchern), Sp. Štajersko, ima zabojo št. 537,

ki ga pošilja Josip Peruch, 1137 Nikovy St Joliet III.

32.) Franc Walburgo, Erlach, Sv. Oswald, p. Ivnic, Štajersko, ima zabojo št. 316, ki ga pošilja Fr. Walburga Kohler, Wit U S H.

33.) Marija Kregar, Ilirska Bistrica št. 128, ima zabojo št. 674, ki ga pošilja Josip Kregar, 1081 Addison Rd Cleveland O U S A.

34.) Ivan Lilavačič, Mala Bukovica št. 16, p. Ilir. Bistrica, ima zabojo št. 959, ki ga pošilja Franc Stefančič, Orl Hill Pa.

35.) Mihael Vičič, vas Sovze 1, Ilir. Bistrica, ima zabojo št. 232, ki ga pošilja John Vičič, 1654 Dayton St. Chicago III.

36.) Andrej Perše, St. Florijan — Grojina pri Gorici, ima zabojo št. 792, ki ga pošilja John Perše, 919 Addison Rd Cleveland O U S A.

37.) Koštansk Mar, Gradisce 21, pri Ljubljani, ima zabojo št. 447, ki ga pošilja Mato Koštansk, Vingin Milva.

38.) Kristina Bevčer (Bavčer) Kosi, 105 Ročini, ima zabojo št. 756, ki ga pošilja Ana Bevčer (Bačvar), Saramac Rd Cleveland O U S A.

39.) Zupanstvo Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 255, ki ga pošilja zveza jugoslovanskih žen in deklet, 1052 E 62 St. Cleveland O U S A.

40.) Marija Stefančič, Trnovo 73, Notranjsko, ima zabojo št. 634, ki ga pošilja Jos. Princ, 815 Penn Ave Scheboygan Wis.

41.) Marija Kovač, Lokavec 24, Ajdovščina, ima zabojo št. 908, ki ga pošilja Avgust Kovač, 1145 E 55 st. Cleveland O U S A.

42.) Blažetič Jos., Kneža, Podmelec 15, ima zabojo št. 6, ki ga pošilja Anton Roje, 4321 Acorn St. Calumet Mich.

43.) Matija Molk, Gornja Planina pri Rakeku, ima zabojo št. 855, ki ga pošilja Matija Molk, 1161 Norwood Rd Cleveland O U S A.

44.) Marijana Černetič — Skur, p. Platišče — Prosenico 80, Udine, ima zabojo št. 714, ki ga pošilja Josip Skur, 15519 Hohmes Ave Cleveland Ohio U S A.

45.) Černe Tereza, Stenice, Kranjsko, ima zabojo št. 973, ki ga pošilja Jos. Černe, Ore Hill Pa.

46.) Boltar Terezija, Ročini 18, pri Kanalu, ima zabojo št. 314, ki ga pošilja John Boltar, 1095 Addison O Cleveland O U S A.

47.) Zupanstvo občine Divača ima zabojo št. 301, ki ga pošilja Zveza jugo-

slovan. žen in deklet 1052 E 62 St. Cleveland O U S A.

48.) Bizjak Marija, p. Lokavice (Lokavec?), pri Ajdovščini, ima zabojo št. 727, ki ga pošilja Josip Bizjak, 719 E K 60 St. Cleveland O.

49.) Elizabeta Udovič, Planina 58, pri Rakeku, ima zabojo št. 303, ki ga pošilja Matevž Udovič, 1086 Addison Ro Cleveland O.

50.) Luka Sterklanko (Sterlanko?), Ajba 21, p. Kanal, ima zabojo št. 868, ki mu ga pošilja Jos. Pikiš, 6717 Edna Ave Cleveland O U S A.

51.) Marija Jug, Čigini 6 — Golč — Tolmin, pošta Volče, ima zabojo št. 627, ki ga pošilja Mato Ulemek, 726 Holmes Ave Indianapolis Ind.

52.) Josip Vuga, Ročini, p. Kanal, ima zabojo št. 795, ki ga pošilja Sidor Vuga, 919 Addison Ro Cleveland O.

53.) Ivana Balant, Spodnja Idrija, ima zabojo št. 129, ki ga pošilja Anton Balant, Ely Minn.

54.) Marija Podbršček, St. Martin št. 75, p. Kojsko, ima zabojo št. 896, ki ga pošilja Miha Podbršček, 6107 St. Clair Ave Cleveland O U S A.

55.) Pahor Anton, Miren, p. Gorici, št. 22, ima zabojo št. 355, ki ga pošilja Gabriel Pahor, 258 First Ave Milwaukee Wis U S A.

56.) Ivan Tomšič, Ilirska Bistrica 107, Trnovo, ima zabojo št. 780, ki ga pošilja Louis Levar, 1018 Ivanke Rd Cleveland O U S A.

57.) Marija Uršič, Kobarid 84, ima zabojo št. 628, ki ga pošilja Marija Dugar, 65 Holmes Ave Indianapolis.

58.) Katarina Kosovel, Osek, p. Šempas pri Gorici, ima zabojo št. 610, ki ga pošilja Ciril Badoljš, 2622 W 21 Place Chicago III.

59.) Anton Zigoy (Cigoy?), Sv. Križ-Cesta pri Ajdovščini, ima zabojo št. 372, ki ga pošilja Albert Zigoy (Cigoy), 450 Nat S Ave Milwaukee Wis U S A.

60.) Ivan Petrič, Jurkovec, Planina pri Rakeku, ima zabojo št. 185, ki ga pošilja Peter Mahek (Mašek?), Gelert Minn.

61.) Ivan Mejak, Landol, Hraše pri Postojni, ima zabojo št. 539, ki ga pošilja Jakob Mejak, 205 Ruhy St. Joliet III.

62.) Antonija Zetko, Laze 16, p. Senožeče, ima zabojo št. 529, ki ga pošilja Anton Zetko, 200 Jack 50 St. Joliet.

63.) Franc Kljun, Zagorje 35, St. Peter na Pivki, ima zabojo št. 568, ki ga pošilja Jos. Šabec, 200 Jackson St. Joliet.

64.) Cerkvenik Ivana, Kačiče 19, Lokev - Divača, ima zabojo št. 274, ki ga pošilja Rudolf Cerkvenik, 1115 Narwood Rd Cleveland O U S A.

65.) Pošta (župnija) Logatec, ima zabojo št. 87, ki ga pošilja Slovenjam Red cross of St. Joseph Chuvel Joliet III.

66.) Zupanstvo občine Kanal, ima zabojo št. 724, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet, 1052 E 62 St. Cleveland O U S A.

67.) Alojzija Uršič, Kobarid, zabojo št. 629, ki ga pošilja Marija Vesek, 2823 Michingan St. Indianapolis.

68.) Leban Marija, Polubini 28, pri Tolmini, ima zabojo št. 541, ki ga pošilja Andrej Kavčič, 510 Westernon Peotia III.

69.) Fornazarič Rozalija, Osek 81, Šempas pri Gorici, ima zabojo št. 329, ki ga pošilja Avgust Toplikar, 131 Ohio Ave Kansas City Kans U S A.

70.) Franc Potapan, Mala Bukovica 11, Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 985, ki ga pošilja Jože Potapan, Ore Hill.

71.) Ivan Tomšič, Knežak 30, Trnovo, Kranjsko, ima zabojo št. 605, ki ga pošilja Marija Tomšič, Box 3 Waldez Colorado.

72.) Marija Škerl, vas Dolne, Zornon 7, p. Ilirska Bistrica, ima zabojo št. 856, ki ga pošilja Josip Škerl, 3560 East 82 nd st Cleveland Ohio.

73.) Turkovič Jožefa, Brce 4, Jelšane, Notranjsko, ima zabojo št. 912, ki ga pošilja Jos. Turkovič, 1084 E 64 St Cleveland O U S A.

74.) Frančiška Nemyar, vas Laze 54, Planina - Rakek, ima zabojo št. 494, ki ga pošilja Franc Nemyar, 117 Jones 5 E Eveleth Minn.

75.) Ivana Urbas, 182 pri Piskovih, Spodnja Planina pri Rakeku, ima zabojo št. 815, ki ga pošilja Louis Urbas, 1415 E 52 Cleveland O.

76.) Marijana Cucek, Kal 8, St. Peter na Krasu, ima zabojo št. 757, ki ga pošilja Janez Cucek, 702 E 156 St Col-linwood O U S A.

77.) Franc Simčič, Vedričan 38, p. Kojsko, ima zabojo št. 811, ki ga pošilja Louis Urbas, 1415 E 52 Cleveland O.

78.) Bara (?) Drganc, p. Jesenice, ima zabojo št. 955, ki ga pošilja John Pozgai, Mgnityre.

79.) Zupanstvo občine Jesenice, Kranjsko, ima zabojo št. 751, ki ga pošilja Zveza jugoslovanskih žen in deklet, 1052 E 62 St. Cleveland O U S A.

Upravičenci dobe na njih naslovljeno pošiljatev proti potrdilu prejema in nedvomnemu dokazu identitete.

SVARILO!

Opozorjamo, da se v zadnji dobi v časopisih ponuja »Koliška cikorkija« katera pa ni naše blago. Prava koliška cikorkija je samo tedaj, ako so zavrtki opremljeni z našimi etiketami in varstveno znamko. 9135

Koliška tovarna kavnih primesti trg. del. pod. v Ljubljani.

Najfinejšo pnevmatiko

za automobile vsake vrste priporoča F. FLORJANCIC, trgovina s kolesi, motorji in avtomobili. Mehanična delavnica. Selenburgova ulica 6.

Gablonška bižuterija.

Pristne in nepristne kot broše, boleroje, uhane, prstane, lasne in tančice zapenke, lasnice, ovratne zaponke, kravatsne igle, kolijee, veržice, torbice nippes itd. kupite najhlaše pri Rudolf Peukert, Gablonz a/N, Wienerstrasse 38. Vzorčne pošiljke od 100 K naprej po povzetju.

PODRUŽNICO V MARIBORU

Gospodsk. ul. št. 38, je ustanovila

tovarna za barvanje in kemično čiščenje oblek in vsakovrstnega blaga svetlokanje (ovratnikov, srajc, zapestnic i. t. d.)

JOS. REICH

Ljubljana,

Novo mesto

Maribor.

Westinghouse

Watt

Kremenezky

Metax

Eksport & Import.

Bukova drva

ogljje, smrekov les, deske in trame kupuje „CROATIA“, gozdna ind. delniška družba v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2. 8206

Modni salon

Z. GORJANC & Ko., Mestni trg 3. — Ljubljana — Zraven rotovža.

Priporoča cenj. damam veliko izbiro najnovejših zimskih klobukov ter baržunastih in svilnatih čepic vseh vrst za dame in deklice. Sprejema tudi vse stare klobuke za prekrčenje in vsa v to stroko spadajoča dela, katera se točno izvršijo. Cene zmerne. 9064

Naznanilo.

Cenjenim damam uljudno naznanjam, da sem otvorila na Mestnem trgu št. 7, lastno

izdelovalnico in preoblikovalnico klobukov

Preoblikalo se bode hitro in lepo vse klobuke od najfinejšega velourja do navadnega filca po najnovejših francoskih modelih. Cene primerne. — Za naklonjenost se cenj. damam priporoča

P. Barborič

Kupujem,

Franjo Počkaj, trgovska agentura — znamk —

Ljubljana, poštni predal. 8983 (Erjavčeva cesta 14, od 14—16 ure pop.)

Rogaška Slatina

Tempel vrelec: Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in preosnavljanje. **Styria vrelec:** Zdravilna voda proti kroničnemu katarju žlečca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Donati vrelec: Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, žlečdnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemoroidom itd.

Rogaška Slatina je najbolj priljubljena in se v obče največ zateva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalčno saliničnih rudninskih kislih slatin najbogatejša na ogljikovi kislini. — Ta slatina je najokusnejša krepična in oživljajoča pijača; obenem pa tudi najboljšo sredstvo s katerim se obvaruje v mrzlih krajih mrzlice.

Rogaška slatina je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, katera nima nikdar slabega okusa ali duha.

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačičev trg 6.

Najcenejši nakup manufakturnega blaga na debelo kakor: cefiri, šifoni, barhenti, velouri, flanele, modra tiskovina, Kord-baržuni, hlačevina i. t. d. 8342

Sam. Pollak, Zagreb, Jelačičev trg 6.

MODNI SALON
STÜCHLY - MASCHKE

LJUBLJANA — ZIDOVSKA UL. 3 — DVORSKI TRG 1.

priporoča največjo izbiro

finih slavnikov, svilenih klobukov in čepic za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo in točno izvrše.

S. Öhler & Comp.

Nasl.

TRST, Corso 16.

Za izvoz.

Ravnokar so nam došle velike množine bombazastega in volnenega blaga za obleke, barhenta in flanel, glavnih rat, perila, nogavic, v vseh vrstah in cenah. Vsi, ki se zanimajo za to so povabljeni, da obiščejo naša skladišča.

Kupljeno blago prepeljemo na željo takoj z lastnimi avtomobili na dom.